RAFI 100

RANDERS FILATELISTKLUB
100 ÅRS JUBILÆUM
1917-2017

KLUBUDSTILLING

Indholdsfortegnelse

1. Forord af Borgmester Claus Omann Jensen side 04
2. Forord af Dan Hougesen RFK side 05
3. Forord af Niels Kristian Hansen DFF side 07
4. Randers Filatelistklub 1917-2017 side 09
5. To kendte randrusianske postkorttegnere side 25
6. Dansk Vestindien side 33
7. Randers postkort side 44
8. Randers på mærkerne side 47
9. Udstillingsplan side 54
10. Udstilleroversigt og jury side 56
11. Dagsprogram side 58

ISBN. 978-87-88688-82-5

Udgivelsen er støttet af

VELUX FONDEN

Claus Omann Jensen

Randers Filatelistklubs 100 års jubilæum

Ved Gudenåens udmunding, "hvor å bli'r til hav, hvor det ferske bli'r salt", ligger Randers. I mere end 1000 år har Randers eksisteret som et knudepunkt for trafikken på Gudenåen, og i 100 år af de år har Randers Filatelistklub været en del af Randers.

I Randers tør vi være anderledes, vi er virkelystne, vi er rummelige, og vi er solide. Netop solid er hvad man kan kalde Randers Filatelistklub. I 100 år har I været med til at sætte Randers på landkortet og øge kendskabet til kommunen, når I har samlet filatelister fra alle egne af landet til klubbens mange arrangementer.

Som borgmester er det mig en stor fornøjelse at kunne være med til at byde velkommen til Randers Filatelistklubs 100 års jubilæum.

Velkommen til et unikt jubilæumsprogram og til frimærker i millionklassen.

Rigtig god fornøjelse

Claus Omann Jensen
Borgmester

Dan Hougesen

Velkommen til RAFI 100!

Det er mig en stor glæde at kunne byde velkommen til Randers Filatelistklubs 100 års jubilæumsudstilling. Jeg håber, at vore besøgende vil få en positiv og uforglemmelig oplevelse under besøget dels ved at studere de udstillede samlinger og dels ved at møde andre samlere og måske besøge vore stande.

Det første "spadestik" til udstillingen blev taget af vor nu afdøde formand, Erik H. Sørensen (død juni 2015), da han allerede i 2014 sammensatte det udvalg, der lige siden har arbejdet hårdt for at få udstillingen arrangeret. Desværre måtte vi også undervejs tage afsked med vor kasserer gennem mange år, Jette Bach (død forår 2016). Trist, at ingen af dem kommer til at opleve RAFI 100. Æret være deres minde.

Udstillingen er på 150 rammesider. På side 56 kan du se oversigten over vore udstillere. Du vil med garanti finde noget, der specielt vil have netop din interesse. Eksponaterne spænder vidt: Fra Randers Postkort til "In the Wake of James Cook" fra Vikingetiden til Cykelsport. Der bliver mange spændende emner at studere.

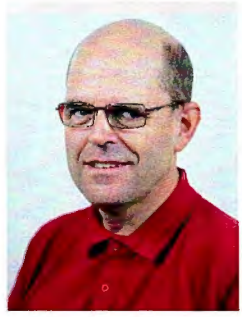
Der skal fra min side lyde en stor tak til vore sponsorer, uden hvem vi ikke ville kunne have gjort det, det nu engang kræver at afholde et sådant arrangement. Jeg vil også gerne her bringe en særlig tak til alle de frivillige samt til udstillingsudvalget: Jannic Rasmussen, Kim Nielsen, Bent Varming, John Olsson, Michael Gillibrand, Bruno Nørdam, Hans-Henrik Sørensen, Kell Pedersen og Søren Christian Jensen, der alle har ydet et stort arbejde med at få det hele på skinner.

Vel mødt og god fornøjelse på udstillingen!

Dan Hougesen

formand for Randers Flatelistklub

Niels Kristian Hansen

Tillykke til Randers med de 100 år

Det er med stor glæde, at jeg kan ønske Randers Filatelistklub tillykke med dens 100 års fødselsdag, som man har valgt at markere med afholdelsen af klubudstillingen RAFI 100.

I en tid, hvor mange taler om vores hobbys snarlige død, er det rart med en lyslevende 100 årig, der modbeviser påstanden og viser, at der fortsat er livskraft i vores fælles interesse.

Randers Filatelistklub har en imponerende tradition for afholdelse af frimærkeudstillinger, som hermed fortsættes med RAFI 100. Der skal lyde en stor tak til Randers Filatelistklub for endnu en gang at afholde en frimærkeudstilling. Frimærkeudstillinger er en af vores vigtigste muligheder for at reklamere for vores hobby.

Her er klubudstillinger særligt vigtige, da man her kan vise, hvad man går og arbejder med - måske for første gang under lidt mere uformelle rammer. Noget af det vigtigste for mange af os er at få mulighed for at vise vores ting til andre. Det er derfor altid spændende at se, hvad der bliver præsenteret på en klubudstilling – der er næsten altid noget nyt at komme efter. Jeg er sikker på at det bliver en spændende og udbytterig weekend i Randers med mange gode filatelistiske oplevelser.

Glæd jer til en god filatelistisk weekend i Randers!

Tillykke Randers Filatelistklub!

Med venlig filatelistisk hilsen

Niels Kristian Hansen
Formand
Danmarks Filatelist Forbund

Randers Filatelistklub 1917-2017 *af Bruno Nørdam*

Begyndelsen

L. V. Sørensen udsendte den 1. oktober et prøvenummer af Frimærke-Avisen, hvori han opfordrede interesserede til at melde sig ind i Randers Philatelistklub.

Sammen med bogtrykker Thorvald Ethelberg indkaldte L. V. Sørensen den 11. november 1917 til et stiftelsesmøde for Randers Filatelistklub. De 20 fremmødte valgte L. V. Sørensen til formand. Til bestyrelsen valgtes derudover Chr. Lange (kasserer), H. Laursen (sekretær), P. Elmer og P. Krogh.

Frimærke-Avisen

Philatelistisk Avertissementstidende og Adresseavis.

Redaktør og Udgiver: L. Sørensen, Villa »Enghøj«, Bosbrovej Randers, Danmark.

Prøvenummer. | 1 Oktober 1917. | Prøvenummer.

Indmeld Dem

i Randers Philatelistklub

og de faar følgende:

1. »Frimærkeavisen« gratis mod Portogodtgørelse.
2. Gratis Deltagelse i den maanedlige Frimærkebortlodning.
3. Udvalgssendinger, naar det ønskes.
4. En gratis Annonce om Frimærkebytte (3 Petitlinier) i »Frimærkeavisen«.
5. Undersøgelse af Frimærker, naar Porto er vedlagt.
6. Deltagelse i Klubbens Møder.

Kontingentet er 75 Øre Kvartalet, 3 Kr. aarlig.

Indmeldelse modtages af

L. Sørensen, Villa »Enghøj«, Bosbrovej, Randers.

Abonner paa dette Blad, ved enten at bestille det ved Postvæsenet eller Udgiveren. Pris 35 Øre pr. Kvartal. Averterer De i det, da bliver Deres Annonce læst i hele Skandinavien. **Averter.**

Formænd

Der har igennem tiderne været 17 forskellige formænd, hvoraf de tre har været formænd ad flere omgange.

1917 Grosserer L. V. Sørensen
L.V. Sørensen var samtidig formand for Randers Freja

1918 Assurandør M. C. Lydolff
1918 Malermester Chr. Ildvad
1918 Bogtrykker Thorvald Ethelberg (1876-1949)

Ethelberg var den første redaktør for og trykker af Danmarks FrimærkeUnions medlemsblad "Dansk Filatelistisk Tidsskrift". For sin indsats modtog han i 1946 Danmarks-Medaillen.

1924 Kontorchef Maschke
1925 Malermester Sigurd Andersen
1927 Bogtrykker Thorvald Ethelberg (1876-1949)
1927 Bogholder Chr. A. Jensen
1930 Skindhandler Jørgen Boye
1934 Slagtehusinspektør H. Langkjær
1936 Grosserer L. V. Sørensen
1938 Aage Brandi
1939 Disponent Tage R. Langberg
1941 Grosserer L. V. Sørensen
1942 Overtoldassistent A. Andersen
1944 Fotograf Holger Christensen – kaldet "Foto"
1950 Kioskejer Henry Søgaard
1952 Pens. stadsdyrlæge H. Langkjær
1953 Bogtrykker Victor Ethelberg (1906-1983)
1972 Revisor Richter Mikkelsen
1974 Folkeskolelærer Anders Jørgen Krogh Jensen

1986 Tolder Erik H. Sørensen

Thorvald Ethelberg

Victor Ethelberg

Erik nåede næsten at være formand i 30 år og dermed den længstsiddende. Det var i hans formandstid, at klubben havde den største tilslutning med over 100 medlemmer. Succesen skyldtes, at Erik fik nedlagt kortklubben, fandt et godt lokale på Vorup Bibliotek og at han indførte et fast skema for afviklingen af klubmøderne. Hans imødekommende væsen havde også sin andel.

2015 Musiker Dan Hougesen

H. Langkjær

Møder

Klubben har aldrig haft egne lokaler, men har lejet sig ind forskellige steder i byen. I længere perioder har mødestedet været Højskolehotellet, Wangs Hotel, Vorup Bibliotek og det nuværende mødested Fritidscentret (tidligere Håndværkerforeningen).

Erik Sørensen

Allerede fra klubbens start i 1917 var dubletcirkulation en del af klubbens aktiviteter. Det kneb mange gange for medlemmerne at sende udvalgene videre inden for den fastsatte tidsfrist. Det fik i 1927 formanden til at foreslå opkrævning af mulkt ved for sen aflevering. I 1935 blev der foreslået en bøde på 10 øre pr. dag eller 1. krone pr. uge.

Til alle medlemmer, der havde betalt rettidigt kontingent for 1925 var der en frimærkepræmie til en værdi af 5 Francs. På det tidspunkt fandtes der ikke danske kataloger med priser i kroner og øre.

Til julemødet den 10. december 1925 gav klubben en julecigar til alle fremmødte.

Lavpunktet nåedes på mødet den 15. marts 1928, hvor kun to medlemmer mødte frem. De blev hurtigt enige om at skilles med det samme.

Lige efter børskrakket i 1929 var der et beskedent fremmøde: fire den 19. november 1929, fire den 22. januar 1930, tre den 20. februar 1930 og fire den 18. marts 1930.

Medlemsmødet den 15. februar 1933 blev omtalt i avisen. På dagsordenen var et foredrag af unionsformanden Martin Jørgensen. Læg mærke til at mødet varede indtil klokken 1.

På grund af de ustabile transportforhold under 2. verdenskrig var det svært at få foredragsholdere til klubben. Af samme grund aflystes den planlagte udstilling "Mo-Fi-To" i 1942.

Den 29. august 1943 brød samarbejdspolitikken sammen. Klubben valgte at aflyse alle møder indtil videre. På grund af undtagelsestilstanden måtte der ikke holdes officielle møder, men den 12. oktober mødtes 18 medlemmer. Maler Frederiksen fremlagde sendinger, som kunne byttes og købes ved bordene. Politiet havde givet tilladelse til mødet, forudsat at der højst måtte være 5 ved hvert bord. Det var heldigt for kortspillerne.

Til lotteriet den 10. december 1943 havde cigarhandler Kastrup skænket

Randers Filatelistklub.

For næsten alle de lokale Medlemmer af Klubben holdt Hr. Martin Jørgensen, Odense, den 15. ds. et interessant Foredrag over filatelistiske Emner, understøttet af en udsøgt Samling af Frimærker og Afstemplinger, der vakte alle Medlemmernes udelte Beundring.

Bestyrelsen af Randersklubben ser altid Mødeantallet næsten fordoblet de Aftener Unionens Formand eller Næstformand møder op, større Kompliment kan man vel ikke give Unionens energiske Ledelse.

Efter Foredraget og Spørgetimen var Klubben Vært ved et lille Smørerbrødsbord, hvor Formanden talte for Hr. Jørgensen som den Støtte han var for Landets Klubber og knyttede en Lykønskning til, idet Hr. Jørgensen fejrede 10 Aars Jubilæum som Klubmedlem i Odense. Lykkelige Odense.

Mødet fandt Sted i Klubben Harmoniens Selskabslokaler, efter Bordet fortsattes Aftenen til Kl. 1 med Dubletbytning etc.

*

Bestyrelsen har indkøbt en komplet Danmarkssamling, næste Mødeaften, antagelig Torsdag d. 9. Marts vil den blive stillet til Auktion stykvis og alle Klubbens Medlemmer har Forkøbsret Mødeaftenen.

*

D'Herrer Børge Amstrup, Forvalter i Randers Tømmerhandel, Randers, og Ekspedient Knud Bruun Petersen, Vestergade 35 er optaget som Medlemmer.

Omtale i avisen af et medlemsmøde den 15. februar 1933.

cigar (gammel kvalitet) til gevinst på rækken og en pakke tobak som ekstra gevinst, hvilket blev modtaget med godt humør.

I årene efter 2. verdenskrig var der en lav mødefrekvens. Til et møde kom der kun tre medlemmer. Der blev ikke uddelt nogen mødepræmier denne aften.

Fra midten af 1980'erne og frem til i dag har medlemsfremmødet været ca. 50% af medlemmerne i gennemsnit.

Klubrekorden blev sat den 29. november 1994 med 70 fremmødte.

Højskolehotellet, hvor det hele startede (kortet tilhører Kell Pedersen)

Juniorafdeling

Over flere omgange har klubben haft en juniorafdeling.

RANDERS FRIMÆRKEKLUB
- starter JUNIOR-AFDELING for piger og drenge, der interesserer sig for at samle og lære noget om frimærker.
Henvendelse og oplysninger:
SVENDs FRIMÆRKER
BORGERGADE

Da det gik bedst for juniorafdelingen, var der 30 medlemmer, som gjorde afdelingen til en af de største i Danmark.

Bestyrelsesarbejdet og generalforsamlinger

Tidligere gav aviserne plads til referater fra generalforsamlinger – her til højre referat fra 1931.

Før generalforsamlingen den 12. oktober 1933 var der et klubmøde med seniorer og juniorer. Her er referatet:

Formanden indledte med et ikke særligt interessant Foredrag om Ungarn - Ungarns Historie og Ungarns Frimærker – til dels illustreret med nogle utydelige Lysbilleder af Frimærker og

Randers Filatelistklub.

Ordinær Generalforsamling 1931.

„Randers Filatelistklub" holdt den 6. sin ordinære helaarlige Generalforsamling paa Højskolehjemmet, hvor et stort Antal af Medlemmerne havde givet Møde.

Formanden, Grosserer *Jørgen Boje*, bød Velkommen og aflagde, efter at Journalist *Klessen* var valgt til Dirigent, en udførlig Beretning om Klubbens Virksomhed i det forløbne Aar, hvoraf bl. a. fremgik, at Aaret begyndte med 33 Medlemmer og sluttede med 54. Formanden sluttede sin Beretning med at opfordre Medlemmerne til at agitere for Klubben. Kassereren, Købmand *C. Lange*, oplæste det reviderede Regnskab, der balancerede med 367,62 Kr. og sluttede med en Kassebeholdning paa 6,14 Kr. Status balancerede med 294,35 Kr. og sluttede med en Formue paa 174 Kr. Doubletlederen, Grosserer *L. V. Sørensen* aflagde Beretning om Dubletcirkulationen. Der var i Øjeblikket indleveret 26 Hefter til Cirkulationen til en samlet Værdi af 1766 Kr. Klubben havde købt en mindre Samling til Udstykning for 175 Kr., og man ventede, den vilde give et Overskud til Klubben.

Til Bestyrelsen genvalgtes Købmand *Lange*, Bogtrykker *Ethelberg* og Karetmager *Jacobsen*, og til Revisor valgtes Hr. *Langberg* og Hr. *Nislev*. Til at lede Juniorafdelingen valgtes Lærer *Meldorf* og Bogtrykker *Ethelberg*. Endelig vedtoges det at lade afholde en stor Frimærkeudstilling i Randers den 6. December, omfattende førende Frimærkesamlinger fra hele Landet, og til at arbejde videre med Planerne nedsattes et Udvalg, bestaaende af Grosserer Jørgen Boje, Grosserer L. V. Jørgensen, Bogtrykker Ethelberg og Journalist Klessen. Der bortloddedes en Del værdifulde Mødepræmier, og Aftenen sluttede med selskabeligt Samvær.

Referat fra 1931

Landets Seværdigheder mødte 22 Senior & Junior.

Efter at Juniordeltagerne havde forladt Mødet afholdtes Generalforsamling.

Formandens langtrukne Beretning godkendtes, Kassererens Regnskab ligeledes, Dubletlederens og Juniorlederens ligeledes - der herskede

Randers Filatelistklub fik ny Bestyrelse paa sin Jubilæumsaften!

25 Aars Jubilæet fejret i Aftes ved en Fest paa Wangs Hotel.

Randers Filatelistklub har i indeværende Efteraar bestaaet i 25 Aar, og i Aftes fejredes Jubilæet ved en festlig Sammenkomst paa Wangs Hotel.

Det vil huskes, at det var Randersforeningens Hensigt at arrangere en stor Landsfrimærkeudstilling her i Byen netop i Anledning af 25 Aars Jubilæet, men Forholdene slog desværre denne som saa mange andre Planer om Arrangementer i Stykker.

Der skete iøvrigt ved selve Jubilæumsfesten det usædvanlige, at den samlede Bestyrelse nedlagde sine Mandater og gav Plads for en helt ny Ledelse. Det var dog i Forvejen planlagt, at en ny Bestyrelse skulde vælges ved en ekstraordinær Generalforsamling ved Jubilæumsfesten.

Naar hele den gamle Bestyrelse gik af, skyldtes det for samtlige Bestyrelsesmedlemmers Vedkommende manglende Tid.

Den nye Bestyrelse kom til at bestaa af Overassistent Andersen (Formand), Fotograf Christensen, Bogholder Thorsen, Assurandør Lydolff og Repræsentant Jørgensen.

Ved selve Jubilæumsfesten blev der af Formanden, Grosserer L. V. Sørensen talt for den jubilerende Forening, og af andre Talere kan vi nævne Stadsdyrlæge Langkjær. Sidstnævnte talte for L. V. Sørensen og Bogtrykker Ethelberg som de to eneste, der var med i Foreningens Arbejde fra første Færd.

Endelig talte den nye Formand, Overassistent Andersen, for den afgaaede Bestyrelse og dennes Formand, L. V. Sørensen, hvem ogsaa Lydolff rettede en Tak til.

Jubilæumsfesten fortsattes efter endt Spisning med Frimærkestudier

yderst fordragelig Stemning – bortset fra Bestyrelsen - 7 Mand høj - og Revisorerne var der kun 5 Medlemmer til stede saa al Opposition var paa Forhaand udelukket.

Ved generalforsamlingen i 1942 valgte hele bestyrelsen at gå af. Det var planlagt, da den afgående bestyrelse ikke havde tid til bestyrelsesarbejdet.

I 1949 måtte man holde to ekstraordinære generalforsamlinger, da der var krise i klubben. Unionen havde hævet det bidrag, som klubberne skulle betale fra 4 til 6 kroner pr. medlem. Det betød forhøjelse af kontingentet til 12 kroner og medførte stor utilfredshed. Et forslag om at forlade unionen blev forkastet med kun 1 stemme. Der var reelt underskud i klubben. Det blev dækket af reservefonden. Medlemstallet faldt på kort tid fra små hundrede til 68.

Flere gav "kortklubben"s medlemmer skylden for den dårlige stemning. Af samme grund trak formanden Holger Christensen sig på næste års generalforsamling.

I 1953 måtte man igen trække på reservefonden for at dække et underskud.

Stort set hele 1973 deltog formanden ikke i et eneste møde, det være sig klubmøde og bestyrelsesmøde. Som der står i protokollen "Form. har endnu ikke givet en lyd fra sig".

Klubben meldte sig ud af unionen i 1984. Efter pres fra unionen indmeldte klubben sig igen året efter.

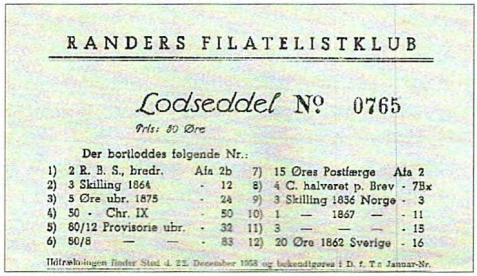
Udstillingen Rafila 92 kostede næsten klubben livet, da den gav et underskud

på 75.344,46 kroner. Der kom kun skuffende ca. 800 gæster. Klubben blev reddet ved at unionen frafaldt en gældspost.

Stort og småt er blevet diskuteret på generalforsamlingerne:

Der var forslag om at der også skulle serveres franskbrød med andet end ost (1994).

Generalforsamlingen besluttede i 1997, at Käthe Flenting måtte drikke kaffe under auktionen.

RANDERS FILATELISTKLUB

Lodseddel Nº 0765

Pris: 50 Øre

Der bortloddes følgende Nr.:

1)	2 R. B. S., brødr.	Afa 2b	7)	15 Øres Postfærge	Afa 2
2)	3 Skilling 1864	- 12	8)	4 C. halvorot p. Brev	- 7Bx
3)	5 Øre ubr. 1875	- 24	9)	3 Skilling 1856 Norge	- 3
4)	50 - Chr. IX	- 50	10)	1 — 1867 —	- 11
5)	80/12 Provisorie ubr.	- 32	11)	3 — —	- 15
6)	50/8 — —	- 83	12)	20 Øre 1862 Sverige	- 16

Holtrækningen finder Sted d. 22. December 1958 og bekendtgøres i D. f. T.s Januar-Nr.

Initiativer til at skaffe penge til klubben

Enhver klub er afhængig af indtægter ud over kontingentet. Klubben har tjent penge på afholdelse af lotterier, amerikansk lotteri, foredrag, andespil og hønsespil.

Der har også været indtjening på auktioner, byttedage og udstillinger.

Byttedage blev fra 1974 indtil 1986 afholdt i forbindelse med den årlige juleudstilling.

Den første selvstændige byttedag var den 15. november 1987. Fra 1994 blev der også afholdt byttedag i februar måned.

Frimærker og kortspil

Man skulle ikke tro, at kortspil hørte sammen med frimærker, men ikke desto mindre var kortspil en del af klubmøderne. Første gang kortspil er nævnt er den 12. april 1934, hvor man spillede l'homre.

Til afslutningsfesten den 16. maj 1978 var der en sang på melodien "Til pinse når skoven..", forfattet af Oscar Mogensen.

To af versene handler om kortspil:

Hver fjortende dag vi til møde går,
men Eskild hver tirsdag en fridag får.
Til frimærkemøde ta'r han afsted
gad vist hvem han spiller mousel med???

Af damer i klubben vi mange har,
Men der er kun Bente, der ordet ta'r.
At spille lidt mousel, hun også kan,
endskønt det kræver, man tie kan!!!

I referatet af et bestyrelsesmøde i 1984 står der "De nye medlemmer i bestyrelsen fik lært at spille mousel".

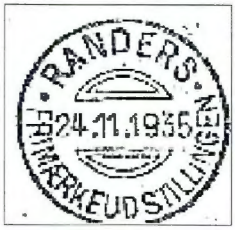
Ved flere møder i 1990'erne var der tvungen placering. Dog var kortspillerne undtaget herfor.

Udstillinger

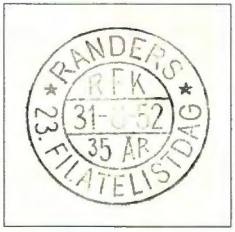
Hvorfor afholder man i grunden en frimærkeudstilling? Jo, det har først og fremmest to formål, nemlig dels at vise andre, hvad vi går og laver i klubben og dels at gøre reklame for vores dejlige hobby og måske derigennem at tiltrække nye medlemmer. I den henseende har Randers Filatelistklub ikke ligget på den lade side. Det er den frimærkeklub i Danmark, der har ar-

rangeret flest udstillinger. Allerede den 10. februar 1918 afholdt klubben sin første udstilling. Gennem årene er det blevet til 26 propagandaudstillinger, deltagelse i seks Frimærkets Dags arrangementer, hvoraf de to som arrangør, 14 jubilæumsudstillinger og hele 39 juleudstillinger. Det giver en total på 85 udstillinger.

Ved særlige lejligheder har postvæsenet tildelt klubberne et officielt udstillingsstempel. Randers Filatelistklub har fået disse udstillingstempler:

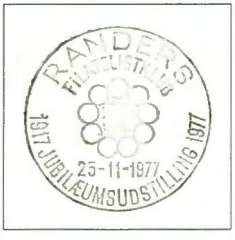

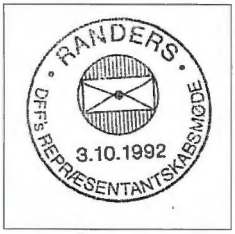

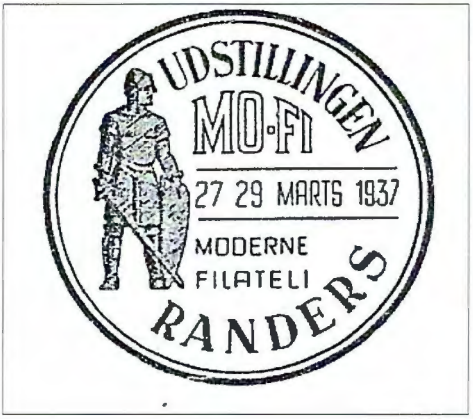
Det grønlandske stempel fra 2006 fik klubben tildelt ved en fejltagelse.

Klubben har fået lavet de på næste side viste privatfremstillede stempler, som alle er anvendt som sidestempel

Med hensyn til udgivelse af postkort i forbindelse med udstillinger er det igen 1935, der er det første (se næste side)

Sidestempler

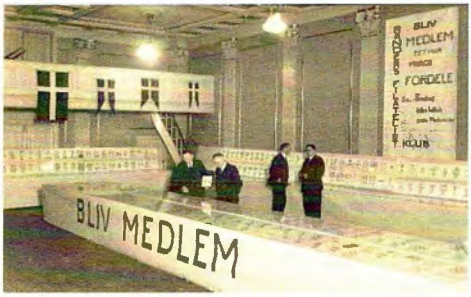

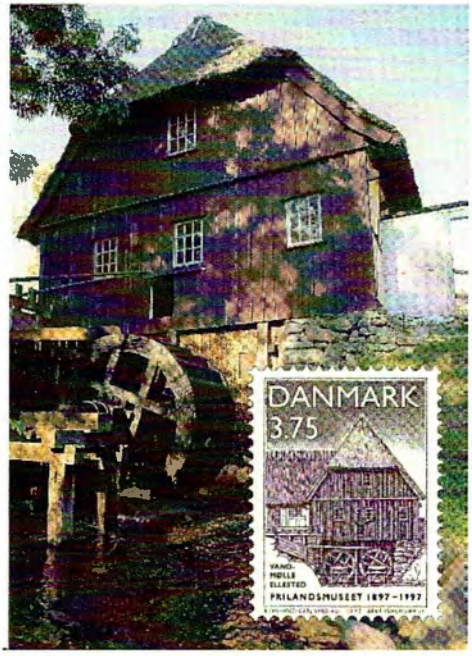

Postkort

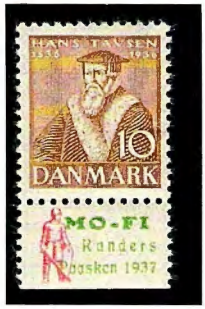

For samlere af julemærker er programet til stiftelsesfesten i 1937 interessant, idet der er en gengivelse af klubmedlemmets Georg Nielsen forslag til et julemærke. Forslaget var indsendt til en konkurrence i 1936 om et julemærke.

En af de udstillinger, der har fået et særligt ry, er "MO-FI" (Moderne Filateli) udstillingen i påsken i 1937. Det skyldtes bl.a. at klubben foretog tiltryk i randen på reformationsfrimærkerne:

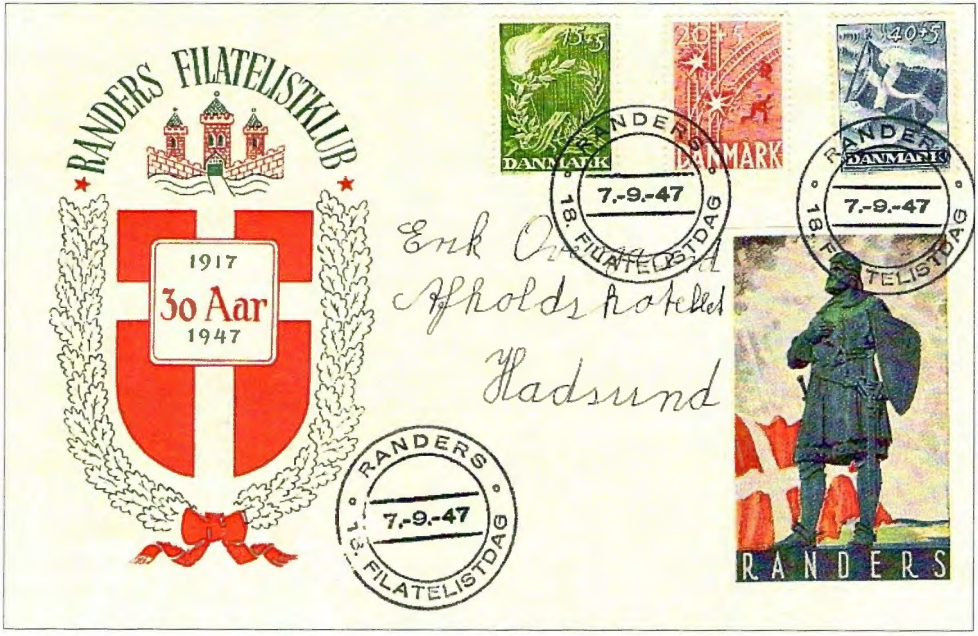
Klubben planlagde en opfølgning til "MO-FI" i september 1942 med navnet "MO-FI-TO" i anledning af klubbens 25 års jubilæum. Da det var usikkert at rejse med tog og bus i det besatte Danmark, valgte klubben at aflyse udstillingen. Klubben havde dog nået at fremstille et mærkat:

Udstillingskuverter

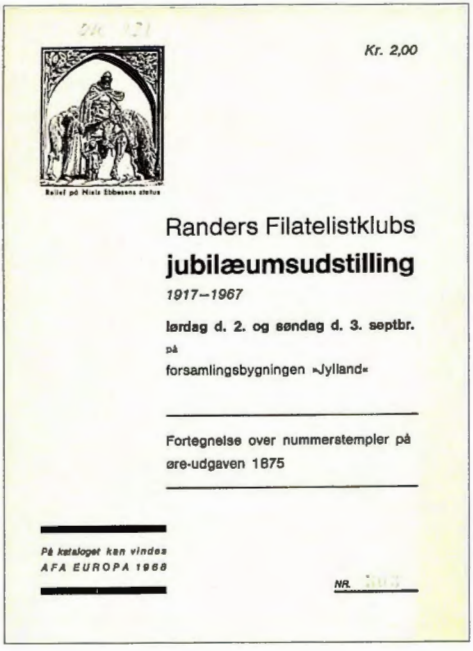

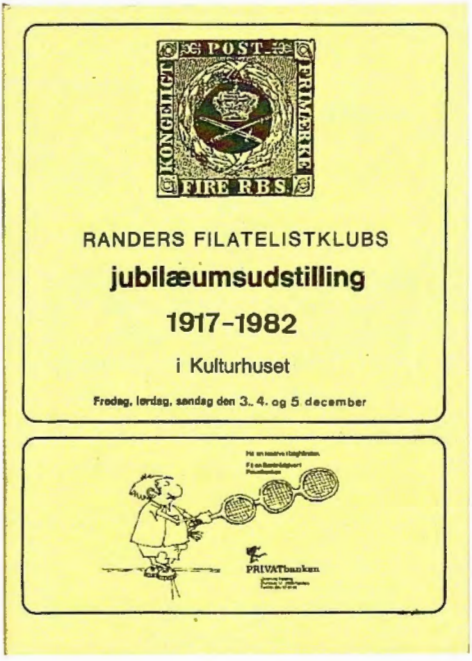

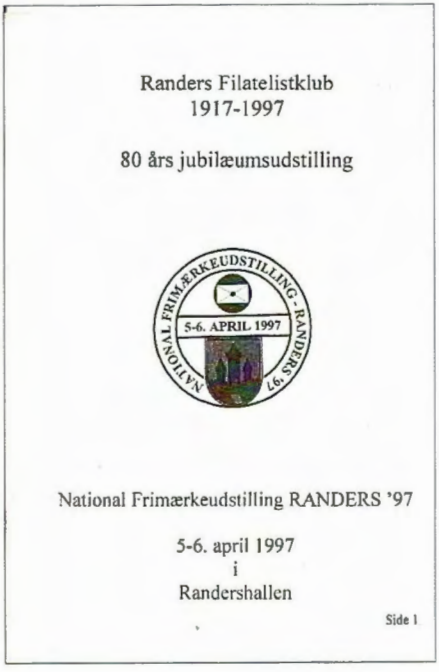
»Konen med æggene«
Ane Brügger 1958
LIONS CLUB - RANDERS GUDENÅ
JULEMÆRKEUDSTILLING 1987

Udstillingskataloger:

Fester, udflugter og rejser

Det sociale samvær har altid betydet meget for medlemmerne.

Den 28. maj 1931 blev der afholdt afslutningsfest på Højskolehotellet.

Der var tilsagn fra 23 medlemmer, som blev beværtet med en svinekotelet og osteanretning. Under middagen blev der holdt flere taler og sunget en sang, som var forfattet af en af klubbens medlemmer. Efter spisningen samledes man i klubbens mødelokale, hvor klubben havde sørget for at installere en radio.

Falken (kortet tilhører Kell Pedersen)

Onsdag den 13. juni 1937 - Tur til Uggelhuse Kro med 28 deltagere. "Sommermøde i Uggelhuse Kro, Udtur med Fjordbaaden "Falken" Kl 7½ - hjemme Kl 1½. Højt humør, medbragte Sange og Fordring af en Kasse Øl fra "Thor". Fælles Kaffebord med taler og Leveraab – Hr. Degett reciterede et muntert Digt – Der "trilledes" Kugler og blev afholdt Præmieskydning med mange gode præmier.

Allerede en lille måned efter, den 13. juli 1937 gik turen til Hvidsten Kro med rutebil, hvor man nød den berømte æggekage.

Tirsdag 2. august 1938 gentog man turen til Uggelhuse Kro. Den blev mere dramatisk end ventet:

"Skovtur til Uggelhuse. Trods det fine vejr var der desværre kun mødt 13 deltagere. De fleste mente at det sikkert for en Del skyldtes at der ingen Damer var indbudt. Næste Aar forsøges med Damer. Sejlturen gik med livlig Sludren og Øldrikning. I Uggelhuse afholdtes Skydning, baade en lukket og hemmelig samt bagefter en fri Skydning om en Del fine Gevinster. Derefter samledes alle til fælles Pølsegilde, hvorunder der blev talt og fortalt af forskellige Medlemmer. Klokken var imidlertid blevet henad 12 og man begav sig til Baaden for at sejle hjem, men det blev der ikke noget af foreløbig thi Taagen laa saa tæt over Fjorden at det var komplet umulig at forsøge en Sejlads. Skipper kiggede med alvorligt Sømandsblik paa Vejret, og lovede at om højst en Time havde Taagen sikkert lettet saa meget saa vi kunne sejle, men det var vist en Skipperløgn for da Klokken var 4 laa vi stadig væk i Uggelhuse og først henad 4½ kunne vi forsøge at lempe os sagte indad. Klokken 5½ laa vi ved Kajen i Havnen og i en Fart blev Restbeholdningen af Bajere drukket og saa gik det hjem for at sove et Kvarter før Dagens Gerning begyndte. Trods alle Genvordigheder en virkelig god Tur."

I krigens første år (den 14. august 1940) kørte klubbens medlemmer på grund af benzinrationeringerne med charabanc til Hornbækkroen.

O. P. havde forfattet en sang "En lille Revy over "Uggelhuse-Aaret 1937-38" på melodien "Aaah ja, Aah, ja, Aah ja,

Aah, ja". Heri nævnes flere medlemmer:

"Paa første Klasses Takning, Hr. Langkjær sætter særlig Pris - og meget "fin i Kanten" hans "Banco" er naturligvis."

Den 21. juli 1943 blev det på grund af de vanskelige befordringsforhold til en spadseretur til Industriforeningens Have, hvor man spillede kegler og skød til måls. Spærretiden var sat til klokken 24.

Den 19. juni 1946 gik skovturen med båd til Fladbro.

I 1950 lagde snedkermester Holm have til. Turen frem og tilbage foregik med omnibus.

Den 4. marts 1953 blev der indbudt til en "manneaften" på Wangs Hotel onsdag den 11. marts kl. 18.30 til gule ærter m.m. for den fabelagtige pris af kr. 2.50 pr. kuvert. 15 medlemmer tog imod tilbuddet.

I 1957 var Clausholm målet for årets skovtur og året efter Pøt Mølle.

Der blev i 1980'erne arrangeret flere ture til omegnsklubbernes møder og byttedage med chauffør betalt.

Der har været flere fælles busture til større indenlandske udstillinger som Hafnia 97, Svendborg på mærkerne 1998 og Hafnia 01.

Klubben har sammen med Thisted Frimærkeklub arrangeret ture til verdensudstillinger i Oslo, Prag, London og Helsingfors og nordisk udstilling i Gøteborg.

Den flotte udstillingsbygning i Prag, der brændte ned kort tid efter udstillingen

Der er stor tilslutning til de årlige traditionelle arrangementer stiftelsesfesten og julefesten. Stiftelsesfesten fejres med fælles spisning. I de senere år har der været to retter på menuen, gule ærter med flæsk og for de "svage" dansk bøf. Julefesten har deltagelse af medlemmerne og deres børn og børnebørn. Programmet står på bankospil, kaffe og kage og slik til børnene. Indtil for få år siden var der også visning af tegnefilm.

Klubben i dag og fremtiden

I dag er der 65 medlemmer, hvoraf over halvdelen mødes hver anden tirsdag i sæsonen.

Hvert møde starter med at formanden informerer om nyt i frimærkeverdenen og trækker mødepræmier. Derefter går man over til dagens programpunkt, som kan være et foredrag, en frimærkequiz, frimærkejagt i Sct. Georg Gildernes frimærker, der er spredt ud over flere borde, køb af frimærker af indbudte sælgere eller almindelig bytteaften. Aftenen slutter af med en auktion af klubbens og medlemmernes materiale, kaffebord med

franskbrødmadder og amerikansk lotteri. Lotteriet er med til at betale for kaffe og brød.

Det er ingen hemmelighed, at det i dag kniber med at hverve nye og især unge medlemmer. Det har altid været en udfordring at skaffe nye medlemmer og holde på dem. På generalforsamlingen den 15. april 1925 blev bestyrelsen pålagt at agitere "for tilgang af nye Medlemmer". Selv om der findes mange samlere uden for klubberne, er det svært at få dem til at melde sig ind. De yngre generationer vil ikke være bundet af faste mødetider. De handler på internettet, når det passer ind i deres hverdag.

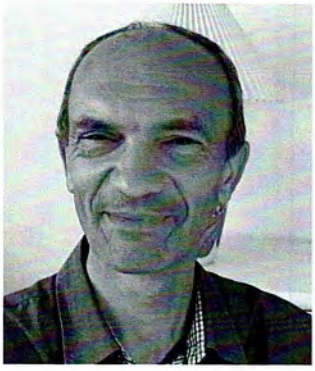
Bestyrelsen anno 2017

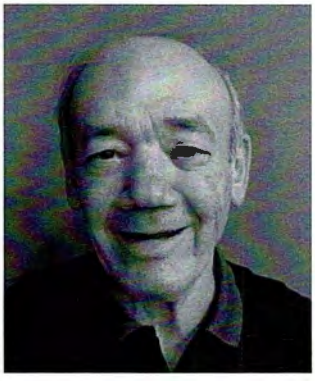
Dan Hougesen
Formand

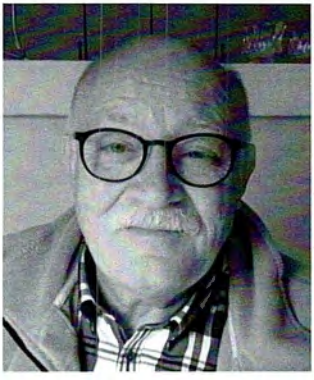
Kim Nielsen
Bestyrelsesmedlem

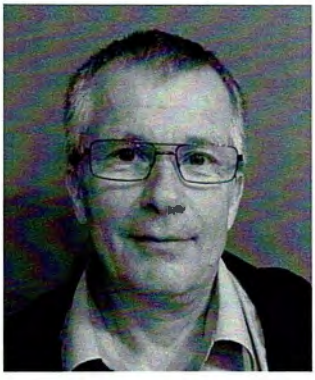
Michael Gillibrand
Kasserer

Jannic Rasmussen
Næstformand

John Olsson
Bestyrelsesmedlem

Bent Varming
Auktionsleder

To kendte randrusianske postkorttegnere *af Bruno Nørdam*

Marie Hjuler og Carl Røgind nævnes ofte blandt samlere af postkort og især julekort. De er begge vokset op i Randers, og deres kort nævnes ofte som nogle af de mest samlerværdige.

Marie Hjuler

Marie Hjuler Foto: Randers Stadsarkiv

Marie Hjuler blev født den 10. december 1894 i Randers som datter af direktør for Creditbanken i Randers, Conrad Staugaard og Frederikke Charlotte Vilhelmine, født Fugl.

Hendes barndomshjem var Strømmen 7.

Maries kunstneriske karriere begyndte med tegninger af juleblade for Gyldendal og andre forlag såsom Børnenes Juleroser, Børnenes Julegave og Juletid. Efterhånden fik Marie Hjuler opgaver med at illustrere bøger. Det blev til mere end 70 bogillustrationer. Hun blev især kendt for sine illustrationer til Estrid Otts Bimbibøger.

Hendes tegninger til seks af H. C. Andersens eventyr, bl.a. "Den standhaftige Tinsoldat" (1940) og "Snedronningen" (1942) blev vist i aviser i 30 lande som en billedserie med i alt 1147 tegninger.

Marie Hjuler tegnede gennem 11 år ugentligt tegneserien "For de yngste - Lone og lille Lasse" i Politiken. Episoderne blev samlet i fire bind i 1952-56. Det var en opbyggelig og realistisk tegneserie om to små børns dagligdag, lavet for de mindste. Hun leverede også tegneserier til bl.a. Ugebladet Hjemmet.

Marie Hjuler vides at have tegnet mindst 100 forskellige postkort. En stor del af dem er julekort, dels med børn og dels med nisser.

Kort med nisse og børn

En anden gruppe er børn i leg, her en pige med sin legetøjshund. Dette kort findes i en dansk udgave, men er her blevet forsynet med en hollandsk tekst (godt nytår).

Nytårskort på hollandsk

Egnsdragter havde også Marie Hjulers bevågenhed.

Egnsdragter

Lone og lille Lasse

Hun døde den 10. august 1986 i København.

Marie Hjuler brugte bl.a disse signaturer på sine postkort:

MARIE HJULER

·MARIE·
·HJULER·

marie hjuler

.MH.

MH

Maries far, Conrad Staugaard, var en stor børneven. Bedst huskes han for børnebogen "Rama Sama, en Historie for smaa Børn, tilegnet Elisabeth", som han selv illustrerede. Bogen udkom i 1898 på boghandler Joh. Bachmanns Forlag. Elisabeth var Staugaards 8-årige gudbarn og niece. Han skrev også bogen "Historien om Otto, der krøb op i Vindueskarmen", som blev illustreret af Carl Røgind.

Joh. Bachmann, der også var boghandler i Randers, fik trykt nogle frimærkelignende mærker, der reklamerede for Staugaards to bøger.

Reklamemærker for Ottobogen og Rama-Sama

Carl Røgind

Fig. 8 Carl Røgind
Foto: Randers Stadsarkiv

Carl Frederik Lobech Røgind blev født den 16. juli 1871 i Randers som søn af skibsfører Johannes Røgind og Henriette, født Lobech.

Hans fødehjem var hjørneejendommen Houmeden 17.

Carl Røgind arbejdede inden for handelen i Randers indtil 1896, hvor han søgte til København for at forfølge sin drøm om at blive tegner. Kunstmaleren og professoren Otto Bache blev interesseret i hans tegninger. Det resulterede i, at Carl Røgind søgte ind på Kunstakademiet, hvor han var elev fra 1897 til 1899.

Under studietiden var han i 1898 med til at etablere "Bureauet for original Reklame".

I 1901 blev han ansat som tegnelærer ved Det københavnske Skolevæsen. Samme år, den 28. april, blev Carl Røgind gift med pianisten Nelly Wulff. Fra 1. april 1913 og indtil sin død den 19. november 1933 var han tegnelærer ved Sundbyøster Skole på Amager.

Carl Røgind blev én af vore flittigste tegnere. På trods af fast arbejde hos Det københavnske Skolevæsen leverede han tegninger til et utal af humoristiske karikaturblade, såsom "Puk", "Ravnen", "Klods-Hans", det svenske "Puck" i Stockholm og "Nagel's Lustige Welt" i Berlin.

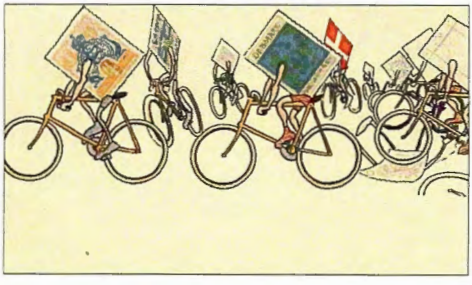
Mange børne- og julehæfter har illustrationer af Røgind, og hans nisser leveredes også til klippeark hos Alfred Jacobsen. Helt speciel er hans illustrerede børnebøger, hvor "Hulbogen" er den mest berømte. Han stod her også for teksten. Titler som "Historien om Otto, der krøb op i Vindueskarmen", der er skrevet af Marie Hjulers far Conrad Staugaard fra Randers, "Automobilpeter", og serien om "Fyrtårnet og Bivognen" var også meget kendte. De første tegninger lavede han allerede for Valdemar Tvenstrups Forlag i Randers.

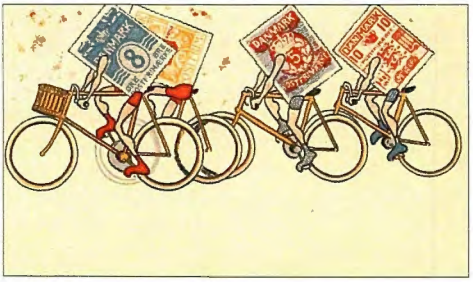
I mange år anså man Storm P. som den første i Danmark til at lave tegneserier. Men Carl Røgind havde inden da leveret humoristiske tegneserieforløb til danske børneblade og satiriske magasiner. På postkortområdet var han ligeledes én af de flittigste tegnere, og hans produktion ligger langt over 1000 forskellige kort. Han tegnede formentligt det første kartonkort i 1894 og fortsatte med postkortene til sin død i 1933.

I 1902 fejrede Kjøbenhavns Philatelist Klub sit 15 års jubilæum med en udstilling i Industriforeningen i København. Carl Røgind tegnede en frise, som var anbragt under taget salen rundt og som gengav alle udgivne danske frimærker på standere, der var frembåret af postbude i de uniformer som var i brug på den tid, da frimærkerne blev udgivet. Forrest ses postbude fra tiden før frimærkernes fremkomst. Her ses bl.a. en postillon og et postbud med en gongong, som han slog på for at gøre opmærksom på at der var post. På de sidste to friser ses cyklende postbude med afbildninger af de præmierede udkast fra den netop afholdte frimærkekonkurrence, skarpt forfulgt af de andre forslag.

Motiverne på frisen blev overført til ni postkort, som blev solgt på udstillingen.

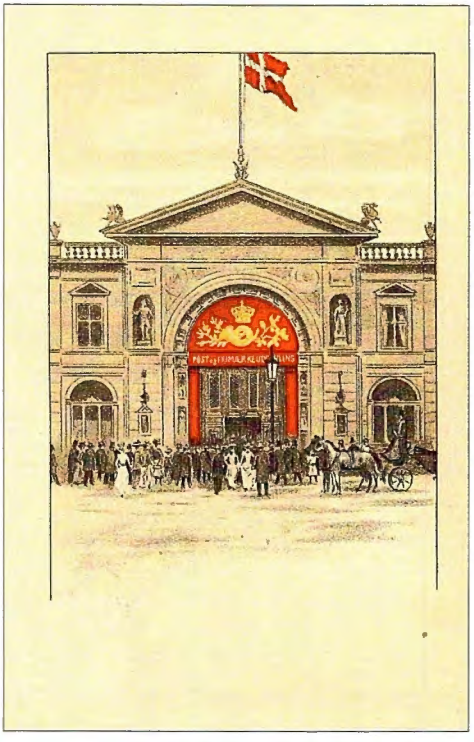

Kort med frimærker

Der blev også solgt et tiende postkort, som også er tegnet af Carl Røgind. Det viser indgangspartiet til Industriforeningens Hus med udsmykningen, der blev anvendt til udstillingen.

Industriforeningens Hus

Humørkortene udgjorde en stor del af Røginds produktion.

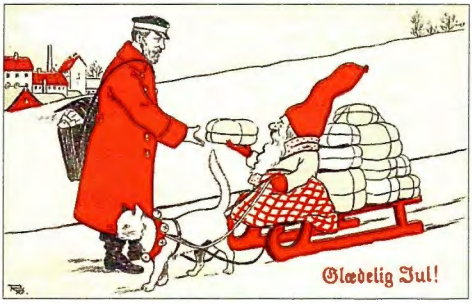

Humørkort

På humørkortene optræder ofte skrappe madammer og tørstige mænd. Andre kort opfattedes i samtiden som vovede. I dag virker humoren noget gammeldags.

Det første, de fleste tænker på, når de hører navnet Carl Røgind, er hans

nissekort, som i dag er meget eftertragtede.

Nissekort

Det blev også til flere nytårskort.

Godt nytår

En speciel variant er julekort med bynavne. Her glemte han ikke sin fødeby.

Nisserne danser om juletræet på Frederiksplads (det nuværende Østervold). Til højre ses Teknisk Skole, som i dag er en del af Randers Bibliotek.

Jul i Randers

Han dyrkede også den politiske satire på sine kort.

Havnestrejke i Randers 1900

Her er en tegning fra havnestrejken i Randers i 1900. Fra venstre ses Henrik Boye, konsul Michaelsen, Chr. Rasmussen og grosserer Kaarup i færd med at skovle kul. Henrik Boye og Chr. Rasmussen var stiftere af Randers Kul Kompagni. På løbebroen ses to af firmaets funktionærer.

En variant af de politiske kort er med Christiansborgpolitikerne med nissehuer på.

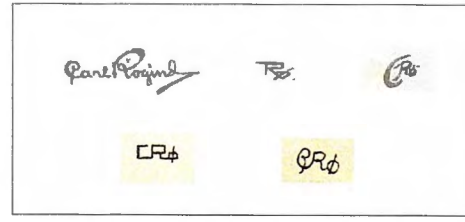
Bankdirektørerne Isac Glückstadt, Landmandsbanken, og Axel Heide, Privatbanken, leger med deres investe-

Christiansborgpolitikerne med nissehuer

veje, Nordisk Forlag og i Låne og Diskonto Banken. Glückstadt græder af misundelse.

Carl Røgind har bl.a. brugt følgende signaturer på sine postkort:

ringer. Heide har spredt bankens investeringer i ØK, Københavns Spor-

Kilder:

Om Marie Hjuler:

Per Sørensens hjemmeside om Danske Postkortkunstnere, www.piaper.dk
Karen Aabye: "Jeg mangler min egen krop, hvis jeg er uden blyant",
Berlingske Tidende 6. december 1964.
Guri Dybsand: "Fra kalkbrænderi-gården i Strømmen",
Randers Amtsavis den 14. november 2002.
Guri Dybsand: "Årets julegave for 100 år siden: RAMA-SAMA",
Randers Amtsavis den 16. december 1998. Marie Hjuler: Maskinskrevne erindringer om "Det gamle kalkbrænderi", udateret.
Mathilde Storvang: "Rama Sama – en billedbog for børn",
Randers Amtsavis den 14. december 2013.
-: "Mærkelig så glemt hun er – hun var endda så morsom...",
Randers Amtsavis 24. november 1973.
-: "Randers-pigen, der blev kendt tegner, fylder 70 år",
Randers Dagblad, 9. december 1964.
-: "80 år", Randers Amtsavis, dag ukendt 1974.
-: "Tegneren Marie Hjuler", Politiken, 17. august 1986.
-: "Marie Hjuler", Randers Amtsavis, 19. august 1986.
Egen samling.

Om Carl Røgind:

Per Sørensens hjemmeside om Danske Postkortkunstnere, www.piaper.dk
Steffen Riis: "Røginds politiske nisser", del 1,
Dansk Filatelistisk Tidsskrift nr. 1 2013.
Ivan Stockholm Christensen og Mathilde Storvang: "Tegneserier og satiretegneren Carl Røgind"
Egen samling.

Tak til Randers Stadsarkiv, Per Sørensen og Kell Pedersen for hjælp ved tilblivelsen af artiklen.

Dansk Vestindien

I år er det 100 år siden, Danmark solgte øerne til USA

af Hans-Henrik Sørensen - Randers Filatelistklub

Den 31. marts 1917 blev Dansk Vestindien overdraget til USA ved ceremonier i bl.a. Charlotte Amalie – øernes "hovedstad" – herefter var det også slut med at bruge frimærker med inskriptionen "Dansk Vestindien". Området blev med ét slag det, der i frimærkekredse kaldes "et dødt område". Alligevel er der stadig mange samlere, der samler de spændende frimærker fra det gamle danske land. Dansk vestindiske frimærker har jo også altid haft sin faste plads i fx AFA-kataloget (både i Danmarkkataloget og i AFA-Skandinavien) og i samtlige fortryksalbum er øerne altid at finde sammen med Slesvig, Grønland og Færøerne.

Forud for overdragelsen havde man foretaget en folkeafstemning om salget. Afstemningen var den første ikkebindende folkeafstemning i Danmark. Den drejede sig om, hvorvidt De dansk-vestindiske øer skulle sælges til USA for 25 millioner dollar i guld. I dag svarer det ca. til en købekraft på 463 mio. $ eller omkring 2,5 mia. kr. Afstemningen blev afholdt 14. december 1916 og var det første valg, hvor kvinder kunne stemme efter ændringen i Danmarks Riges Grundlov året før. 283.670 stemte for et salg og 158.157 stemte imod. Indbyggerne i Dansk Vestindien havde ikke stemmeret, hvorimod fx indbyggerne på Færøerne havde (her stemte et flertal FOR salg).

Øerne blev herefter som nævnt formelt overleveret til USA den 31. marts 1917 og omdøbt til U.S. Virgin Islands, som i dag stadig er den officielle betegnelse for området.

Hvordan og hvornår var øerne så blevet danske?

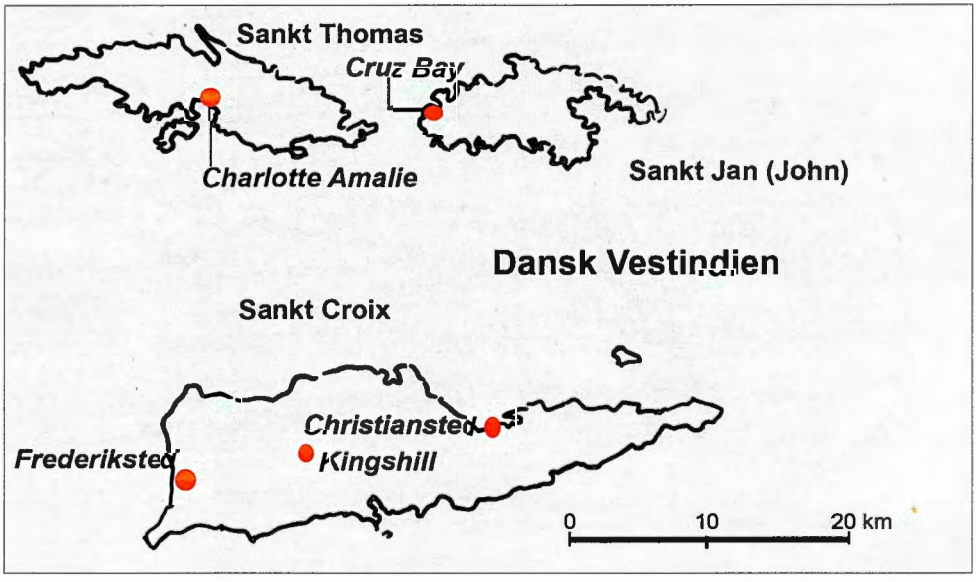
I 1665 udnævnte kong Frederik III Erik Niels Smit til guvernør over Sankt Thomas, den største af de tre øer, der senere skulle blive Dansk Vestindien. E.N. Smit havde tidligere besøgt øen og vidste, at den var "ryddet for indfødte" og "uden ejer". Den 1. juli 1665 tog han derfor i kongens navn øen i besiddelse. I årene 1671-80 opførtes det første danske fort, Fort Christian, ved den gode naturhavn, der befinder sig cirka midt på øens sydkyst. Byen, der siden voksede op omkring fortet, hed først "Taphus" og senere "Charlotte Amalie" - opkaldt efter Christian V's dronning. Da byen var på sit højeste, var det Danmarks næststørste by! I 1675 indlemmede danskerne herefter naboøen, Sankt Jan, i den blomstrende koloni.

I de efterfølgende år voksede den såkaldte "trekantshandel" enormt. Trekantshandelen er betegnelsen for den handel, der foregik mellem Danmark – Afrika og Vestindien. Fra Danmark udgik skibe lastet med krudt og kugler. Denne last blev på den afrikanske "Guldkyst" - hvor Danmark besad end-

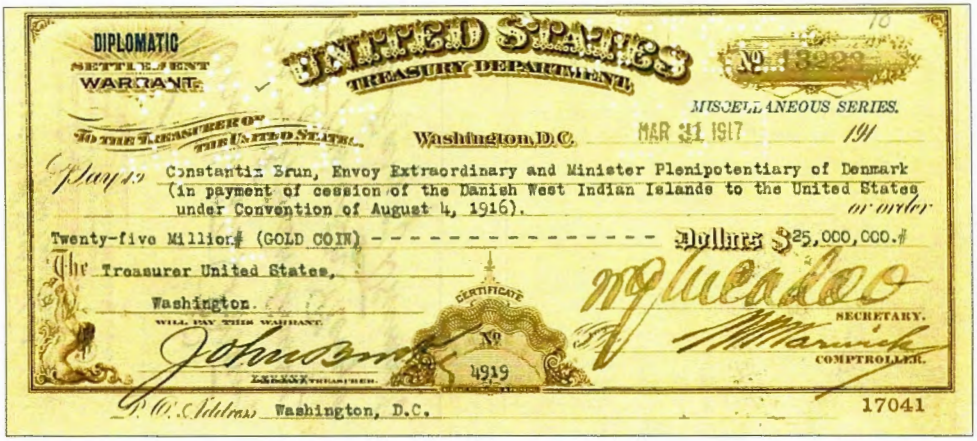
nu en koloni – ombyttet med slaver. Slaverne blev herefter under umenneskelige forhold transporteret til Sankt Thomas, hvor de blev solgt til plantageejerne. Disse kunne til gengæld sælge sukker, som var produceret af slaver, til videre transport til Danmark. På denne måde kunne der tjenes masser af penge. Bagmændene sad som regel i Danmark og kunne for overskuddet bl.a. bygge store huse, huse der den dag i dag kan ses i fx København og Flensborg (der jo dengang var en del af det danske rige).

Kolonien i Vestindien gik så godt, så man allerede i 1733 udvidede den ved at købe endnu en ø i området. Øen, Sankt Croix, havde tidligere tilhørt bl.a. England, Holland og Spanien. I 1733 var den imidlertid fransk, og Frankrig var nu villig til at sælge. Herefter ejede danskerne så i alt tre øer med et samlet areal på 352 km² – cirka det samme som øen Mors.

Rent politisk har øerne ført en omskiftelig tilværelse. Til at begynde med var de underlagt "Dansk Vestindisk Guinesisk Kompagni", hvor den danske konge ejede en stor del af aktierne og dermed var den, der udpegede den altid siddende guvernør. I 1754 købte kongen (nu Frederik V) hele kompagniet og ejede dermed med ét Dansk Vestindien, der dermed blev "kronkoloni". St Thomas blev gjort til frihavnsområde – og har været det siden og er det altså endnu i dag! Året efter blev Christiansted udnævnt som ny hovedstad. Det vedblev den herefter med at være, til Charlotte Amalie igen blev hovedstad i 1871. I mellemtiden havde øerne i 1863 fået et kolonialråd, der skulle lovgive om lokale forhold, men i sidste ende var det dog den danske regering, der havde det afgørende ord i alle sager.

Dansk Vestindien med angivelse af de 5 postkontorer. Afstanden mellem St. Thomas og St. Croix er fortegnet på kortet - virkelig afstand er ca. 60 km.

DIPLOMATIC
SETTLEMENT
WARRANT.
UNITED STATES
TREASURY DEPARTMENT.
No. 13229
MISCELLANEOUS SERIES.
TO THE TREASURER OF THE UNITED STATES.
Washington, D.C. MAR 31 1917 191
Pay to Constantin Brun, Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary of Denmark (in payment of cession of the Danish West Indian Islands to the United States under Convention of August 4, 1916). or order
Twenty-five Million (GOLD COIN) ---------- Dollars $25,000,000.
The Treasurer United States,
Washington.
WILL PAY THIS WARRANT.
CERTIFICATE No. 4919
SECRETARY.
COMPTROLLER.
TREASURER.
P. O. Address Washington, D.C.
17041

Checken på de 25 mio. dollars som betaling for øerne (Rigsarkivet)

Havnen i Charlotte Amalie regnes stadig for den bedste havn i Caribien. Det er fordi, den er meget dyb og samtidig ligger i læ af halvøer og småøer. Selve havnebassinet er faktisk krateret fra en gammel vulkan, der allerede i forhistorisk tid ikke længere var aktiv. Selv i vore dage er havnen vigtig for området. Takket være den besøges øerne dagligt af tusindvis af krydstogtturister, der næsten alle skal i land for at købe toldfrie varer så som tobak, alkohol, parfume og smykker. Også før var den vigtig som handelscentrum for transithandelen mellem Amerika og Europa. Byen blev derfor også stedet, hvor de forskellige rederier oprettede handelsagenturer og stedet, hvor posten fra området blev distribueret.

Øernes eget hovedprodukt var rørsukker. Det var et uundværligt produkt i bl.a. Europa. Det kaldtes ofte "det hvide guld", da det kun var de velstillede, der kunne tillade sig at bruge det i større mængder. Desværre for Vestindien begyndte man kort efter år 1800 at fremstille sukker af sukkerroer. Det var især Napoleonskrigene, der havde betydning for dette, da krigene havde gjort det vanskeligere at transportere sukkeret den lange vej over Atlanterhavet. I løbet af de følgende år blev det derfor mere og mere urentabelt at producere sukker i kolonierne. Da slavehandelen i midten af århundredet samtidig blev forbudt, måtte næsten alle plantager med ét indstille produktionen. De økonomiske forhold på øerne forværredes så meget, at salg af kolonien kom på tale mere end én gang. Da 1. Verdenskrig brød ud i 1914, blev øerne interessante som flådebase for flere nationer. USA, der tidligere havde fået øerne tilbudt, blev nu pludselig interesserede igen. I løbet af 1916 blev det fra dansk side derfor besluttet, at man ville sælge. Beslutningen skulle dog først konfirmeres af en folkeafstemning. Da denne afstemning, som nævnt, endte med et JA til salg, blev en overenskomst undertegnet af de to landes regeringer i januar 1917.

I oktober 1916 havde øernes sidste guvernør, Helweg-Larsen, forladt sin

post i protest mod salget. Det var derfor i hans sted chefen på det danske skib, Valkyrien, Henri Konow, der måtte forestå "afleveringen" til amerikanerne. Selve overdragelsen fandt sted i Charlotte Amalie kl. 16.00 den 31. marts 1917. På dette tidspunkt ankom den amerikanske repræsentant, Edwin T. Pollock, til paradepladsen foran kasernen (nuværende Legislature Building).

Her stod et dansk og et amerikansk æreskompagni opstillet. Da de to mænd havde skridtet fronten af, begav de sig til Guvernementshuset, hvor de endelige papirer blev undertegnet. Da dette var sket vendte de tilbage til paradepladsen, hvor Konow på engelsk forkyndte overdragelsen og kommanderede "Hal ned Dannebrog". Et orkester spillede "Kong Christian" mens Dannebrog sænkedes. Til sidst gik "Stars and Stripes" til tops, mens korpset spillede "Hail Columbia". 250 års kolonihistorie var slut.

Samtidig med denne ceremoni fandt lignende sted på de to andre øer. Få dage senere gik USA ind i 1. Verdenskrig, men det havde sikkert intet at gøre med denne begivenhed. I salgsåret indstiftedes "Dansk Vestindisk Selskab", som stadig har mange medlemmer, ikke mindst p.g.a. den turistmæssige interesse øerne stadig har for mange danskere. Det siges, at det er mere almindelig at høre dansk i gaderne på øerne i dag, end det var, da øerne endnu var danskejede.

Men hvad med frimærkerne?

Ja, historien om de vestindiske frimærker tager sin begyndelse allerede i 1855, da der 10. juli det år vedtages en "Kongelig Anordning", hvoraf det fremgår, at der skal udstedes 3 cents frimærker til brug for lokal post. Frimærkerne blev dog først en realitet den 1. april 1856, bl.a. fordi de frimærker, man modtog fra Danmark var sammenklæbet til en fast masse (der er meget varmt og fugtigt på øerne, der jo som bekendt har tropisk klima). De måtte først opblødes, tørres og eftergummieres.

Salget blev dog ikke en succes, idet mange indbyggere, der ønskede at sende breve til udlandet benyttede sig af det engelske postkontor i Charlotte Amalie. Derved sparede de lokalportoen.

I 1877 blev Dansk Vestindien optaget som medlem af Verdenspostunionen, hvilket betød, at man nu kunne benytte vestindiske frimærker på breve til udlandet. Herefter voksede postvæsenet i kolonien betydeligt. Til at begynde med var der 4 – senere 5 – postkontorer (se kortet først i artiklen) fordelt ud over øerne. Postkontoret i Charlotte Amalie blev dog lidt efter lidt øernes hovedpostkontor, og i 1907 overtog byen hele det postale regnskabsvæsen. Det var også postmesteren på dette kontor, der skulle forhandle med rederierne om befordring af post mellem øerne og til udlandet. Helt op til 1917 blev den interne post mellem øerne befordret med sejlskonnerter. Den mest berømte, "Vigilant", sejlede stort set i 131 år fast mellem St Thomas og St Croix. Normalt sejledes der to gange om ugen. Turen tog under almindelige forhold 5 timer, men kunne, når vejr og vind ikke artede sig godt, tage op til 25 timer. Det tog 3-4 uger for post til Europa, mens posten til USA kun var halvt så lang tid om at nå frem.

3 cent karmin (1856) og 4 cent blå (1873). Tegnet af M.W. Ferslew og graveret af Alfred Buntzen. Trykt hos Thieles Trykkeri på papir lavet på Strandmøllens Papirfabrik. Vandmærke: „Lille krone".

Internt på øerne foregik transporten i starten med muldyrkærre og til sidst med bil. Den ankomne post blev kun omdelt i byerne. Posten til landdistrikterne blev opslået lokalt på lister på posthuset og kunne derudover blive bekendtgjort i de lokale aviser.

Første frimærke udkom den 1. april 1856. Præcist på 5-årsdagen for udgivelsen af det første danske frimærke (1851). Dansk Vestindien blev hermed det første område udenfor det egentlige Danmark, der udgav frimærker. I Island, som jo også var dansk, udkom det første frimærke først i 1873. De øvrige områder, Grønland og Færøerne, kom først langt senere, men det er en anden historie.

Det første frimærke var som tidligere fortalt et 3 cents, der dækkede lokalporto på øerne.

Oprindelig var disse frimærker, der blev trykt i dobbeltark á 2 x 100 stk., forsynet med en hvid gummi. Som nævnt ankom den første levering som én sammenklæbet masse, der blev forsøgt opblødt i vand. Efter tørring blev mærkerne herefter eftergummieret lokalt, idet to lokale apotekere (på St Croix F. Benzon og på St Thomas A. H. Riise) fremstillede en henholdsvis brun og gul gummi. Denne gummi blev fremstillet af dekstrin og gummi arabicum og har i flere tilfælde indvirket på farverne på mærkerne, der derfor svinger fra den oprindelige mørkkarmine til en mørkbrunlig nuance.

Da næste oplag kom i 1866 forsøgte Generaldirektoratet sig med forskellige gummityper, der svinger fra lysegul til hvid. Næste udgave kendes i øvrigt fra første ved, at bundtrykket er modsat. På første udgave går det nordvest til sydøst, hvor det på anden går nordøst til sydvest.

Da næste udgave kom (i 1873) var mærkerne linjetakket 12½, og samme år udkom der en suppleringsværdi

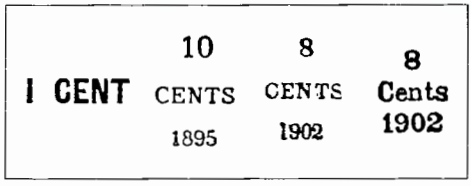

De 2-farvede 1873-79 (udgivet i flg. værdier: 1,3,4,5,7,10,12,14 og 50 cents) kendes I mange forskellige udgaver (papirtyper, takninger, ret/omvendt ramme, tyk/tynd ramme osv.)

med pålydende på 4 cents. Ideen var, at man ved hjælp af ét 3 cents og ét 4 cents frimærke kunne opnå de 7 cents, som man nu efter aftale med HAPAG (Hamburg-Amerika Paketfahrt Aktien Gesellschaft) skulle frankere et brev med for at få det fragtet til Europa med en af selskabets fragtdampere til Bremen / Europa.

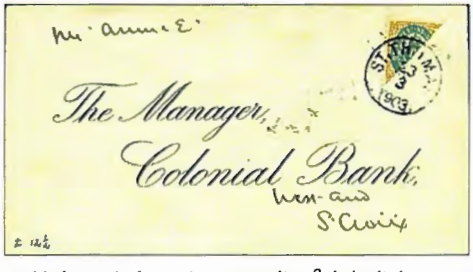
Allerede i september samme år indførte man tofarvede udgaver (som de danske). På grund af den korte brugstid – cirka ½ år – er de kvadratiske 4 cents mærker derfor ret sjældne.

I årene 1887 og 1895 opstod der p.g.a. diverse årsager mangel på først 1 cent og 10 cents mærker. I første tilfælde overtrykte man lokalt med håndstempel derfor et antal ark 7 cents mærker med "1 cent" og i andet tilfælde 50 cents mærker med "10 cents 1895". Sidstnævnte overtryk skete på regeringens trykkeri på St Thomas. Også i året 1902 overtrykte man frimærker. Denne gang "8 cents 1902" på 3 cents mærker. Dette overtryk findes i to udgaver: 1. Overtrykt på St Thomas og 2. Overtrykt på Thieles Trykkeri (København).

De 4 overtryk: 1 cent (maj 1887), 10 cents (maj 1895) og de to 8 cents overtryk (St Thomas t.v. og Thieles t.h.)

I 1903 opstod der mangel på 2 cents frimærker. Man tillod derfor, at der i en periode kunne anvendes diagonalt halverede 4 cents frimærker. Disse halverede mærker måtte ifølge bekendtgørelsen kun anvendes lokalt. Dette er ikke blevet overholdt, idet der kendes adskillige forsendelser med halve frimærker fx til Danmark.

Halveret 4 cent anvendt på lokalt brev

Sidst i maj 1903 modtog postkontorerne i Vestindien endelig de frimærker, man havde ventet på - og altså givet grund til at tillade brug af halverede 4 centsmærker – nemlig 2 cents rød "våbentypemærker" (som også kendes fra Danmark). De første mærker i denne serie – 1 cent grøn og 5 cents blå var allerede taget i brug i 1900. Serien kommer til at bestå af følgende værdier: 1, 2, 5 og 8 cents.

Baggrunden for udgivelsen skulle være, at man ønskede at opfylde et krav fra Verdenspostunionen om at der skulle anvendes disse faste farver for udenlandsportoen: grøn for tryksag, rød for kort og blå for brev.

Tegningerne til udgaven blev udført af Chr. Danielsen (de tilsvarende danske mærker er tegnet af N. Fristrup), og mærkerne blev trykt på Thieles Trykkeri i København. Underligt nok er der kun to cirkler om de store tal på 1 og 5 cents mærkerne, mens der er tre omkring tallene på de to øvrige værdier.

Den 29. marts 1904 fastslog en ny lov, at pengesystemet i Dansk Vestindien skulle ændres. Man havde i København et ønske om at knytte stærkere bånd til "det fransk caribiske samfund". Her anvender man Francs og ikke Dollars, så derfor skulle der nu i stedet for dollars og cents anvendes francs og bits. Man vedtog, at 1 dollar fremover skulle svare til 5 francs, og 1 cent skulle derfor svare til 5 bit. Det betød, at der skulle fremstilles nye frimærker.

Man valgte en tegning lavet af arkitekt P.V. Jensen-Klint, der viser kong Christian IX i profil – nærmest som silhuet. I april 1905 udgav postvæsenet heref-

Våbentype: 1 og 5 c. 1900 og 2 og 8 c. april 1903.

ter en serie på 6 mærker – 3 i tofarvet tryk.

Christian IX i værdiangivelse "bit" - frimærkerne blev taget i brug juli 1905.

Til de store værdier (franc) i serien udgav man samtidig tre frimærker med motiv fra St Thomas Havn. Kunstneren var den samme, som udformede Christian IX-mærkerne. I øvrigt arkitekten, der tegnede Grundtvigskirken i København.

I juni 1905 fremkom 3 provisorier – sikkert fremstillet for at opbruge gamle cent-mærker. Næsten hele oplaget blev opkøbt – og var udsolgt mindre end én time efter salget var startet – af en komité til opførelse af et spedalskhedshospital på øerne. En bank skulle herefter benytte frimærkerne til interne forsendelse og selv indsamle de stemplede frimærker, der herefter blev solgt til en københavnsk frimærkehandler for 40 øre pr. sæt (det pály-

St Thomas Havn 1905. Billedfladen er graveret i Berlin hos Reichsdruckerei og trykt i kobbertryk, mens rammen blev trykt i bogtryk hos Thiele. Mærkerne er udgivet i ark á 25 stk. Taget i brug november 1905.

dende svarede til ca. 11 øre), som så solgte sættene til samlere for 75 øre pr. sæt. På grund af denne lidt spekulationsagtige fremgangsmåde var det længe på tale at blackliste denne serie. Men efterhånden som flere og flere fik lejlighed til at anskaffe disse udgaver, blev serien accepteret.

Frederik VIII fik kun 6 år på tronen, så døde han og blev i maj 1912 afløst af Christian X. Der måtte derfor fremstilles nye frimærker. Denne gang kom det til at vare tre år, inden de nye frimærker kunne tages i brug i Dansk Vestindien. Forsinkelsen skyldtes bl.a., at Thieles trykkeri i København brænd-

Provisorier 1905 – sort overtryk foretaget af Thieles Trykkeri, København

Kong Christian IX døde den 29. januar 1906, men der skulle komme til at gå to år, før nye frimærker med den nye konge, Frederik VIII, kom til Dansk Vestindien. Arbejdet med de nye frimærker blev overgivet til tegneren G. Heilmann. Selve portrættet blev graveret i Berlin på Reichsdruckerei efter et fotografi af Kongelig Hoffotograf C. Sonne.

te i 1912. Sikkert af nemhedsgrunde valgte man at benytte samme ramme, som blev brugt på Frederik VIII-mærkerne. Igen blev portrætcirkelen fremstillet i Berlin efter et fotografi af C. Sonne. Mærkerne blev trykt i København. Der forekommer både "høje" og "lave" mærker af disse udgaver – dvs. nogle mærker har stor hvid rand – andre lille. På nær 5 og 25 bit kom kun ganske få mærker i denne serie i brug,

5, 10 og 25 bit fremsendt i februar 1908 – resten blev afsendt 29. September. Portrættet trykt i kobbertryk – rammen i bogtryk hos Thiele. Da mærkerne således er trykt af to omgange er det ikke ualmindeligt, at ramme og portræt er forskudt i forhold til hinanden.

5 og 25 bit nåede som de eneste i denne serie at komme i brug, inden USA overtog øerne og dermed postvæsenet. Derfor er de øvrige værdier uhyre sjældne "ægte brugt". Der forekommer mange eksemplarer med falske stempler.

Portomærker: centudgave (1902-05) og bitudgave (1905-16)

før øerne blev solgt til USA. Mærkerne kendes fx slet ikke med stempler fra St Jan, hvortil de aldrig nåede. Derfor er ægte stemplede mærker uhyre sjældne. Fx afsløredes i 1944 en svindler, der med et hjemmelavet stempel havde annuleret en del mærker. Disse er stemplet "Christiansted 11.3.1916". Restoplaget af frimærkerne blev udbudt til salg til frimærkesamlere gennem postvæsenet. De Dansk Vestindiske frimærker var i øvrigt gyldige indtil den 30. september 1917. Der forekommer således breve med blandingsfrankatur (USA / DVI).

Lige efter Anden Verdenskrig solgte finansministeriet ca. 500 ark af de værdier, der endnu var på lager til USA. Herefter blev restbeholdningen så sent som i 1955 destrueret. Inden havde postmuseet dog fået kompletteret sin samling.

Ud over postfrimærkerne, blev der i den danske periode også udgivet portomærker (fra 1902-16) først i cent-udgave og fra 1905 i bit-udgave.

I perioden 1907-16 blev der – efter dansk forbillede – også udgivet julemærker på øerne, en tradition, som danskfødte Nina York tog op, så der i årene 1987-99 igen udkom "julemærker" på øerne.

Udkast til Christian IX udgave

3 cents fra 1937 "Charlotte Amalie" (20 året for overdragelsen)

94 cents fra 2008 "Trunk Bay" St John (= St Jan).

Og hvad skete der så rent postalt på øerne efter 1917? Ja, postvæsenet kom ind under US Postal Service. Breve afsendt fra øerne i dag stemples og sorteres på Puerto Rico, som også er en del af USA. Øerne er aldrig blev til en amerikansk stat, men betegnes som "Amerikansk Uintegreret Territorium". Øerne har en guvernør og en repræsentant i Washington. Indbyggerne har ikke stemmeret til det amerikanske præsidentvalg. Internt styres øerne af et senat på 15 personer (7 fra St Thomas, 7 fra St Croix og 1 fra St John).

Frimærkemæssigt er der (i perioden 1917-2017) udkommet 2 frimærker med tilknytning til øerne

Hans-Henrik Sørensen
Randers Filatelistklub

DET GAMLE POSTKONTOR
ØSTERGADE 37 HOLSTEBRO

Det gamle Postkontor er åben for salg og ekspedition af frimærker og
brevforsendelser hver lørdag kl. 10.00 – 12.00
Derudover er der åben kl. 15.00 – 17.00 den dag, der udkommer nye Danske frimærker

Man kan se mere på
WWW.detgamlepostkontor.dk

Randers postkort

Af Kell Pedersen, Randers Filatelistklub

C. St. 243

De første danske postkort med billeder kom i midten af 1880'erne. Disse postkort var privatfremstillede. Stenders Forlag, som skulle blive den største postkortudgiver i Danmark, var det første forlag, som udgav postkort. Det første kom i 1888.

Fra omkring år 1900 begyndte det at gå stærkt. Tiden frem til omkring 1930 betegnes som postkortenes guldalder. Postkortene var den mest anvendte kommunikationsform, da det på den tid ikke var så udbredt med telefon i private hjem, så postkort blev hyppigt brugt til almindelig beskedgiven, og kan vel nærmest sammenlignes med nutidens internet.

Det ældste Randerspostkort jeg har i min samling er et privatfremstillet postkort fra 1888. Det er en nytårshilsen trykt på en 4 øres helsag. På kortet står der Glædeligt Nytår fra Randers Postkontor. Kortet er det hidtil tidligst kendte danske julekort.

I år 1900 ekspederede det danske postvæsen næsten 7 mio. postkort. Det svarede til ca. 20.000 pr. dag, så der var gang i skriveriet. Taksten for at sende et postkort indenlands var i 1900 5 øre.

Frem til 1904 måtte man kun skrive en besked på billedsiden. På den anden side måtte der ikke stå andet end adressen på modtageren. Tiden var dengang billedfattig, så postkort med fotografier blev allerede dengang et populært samleområde. Det var især byernes seværdigheder, der blev valgt som motiver.

For Randers' vedkommende: Rådhuset, Niels Ebbesen, Sct. Mortens Kirke, Helligåndshuset, Skovbakken osv.

Derudover blev der lavet postkort med mange andre motiver som f.eks. årets højtider, skuespillere, sportsbegivenheder, børnehjælpsdag, kunst, reklame og meget andet. Ud over fotograferede kort blev der tegnet mange kort af forskellige tegnere, sågar blev fotografier kombineret med tegninger, som så som regel blev til humoristiske motiver. Ja opfindsomheden var stor og alt er langtfra nævnt her.

I perioden 1899 til 1914 målte postkortene 138x88 mm og efter 1914 140x90 mm. Som tidligere nævnt var C. Stenders forlag langt den største udgiver af postkort og udgav postkort fra de fleste byer i Danmark og dermed også mange fra Randers. Derudover var der en håndfuld Randers boghandlere bla. Valdemar Tvenstrup, Emil Jensen, Knud Borgen, Poul Sommerfeldt Hansen, Johs. Bachman, Valdemar Sand og Hundborgs Boghandel, der udgav postkort.

Min samling:

På Randers Filatelistklubs 100 års jubilæums udstilling vil min samling af Randers postkort være udstillet. Samlingen strækker sig over 16 rammer og omfatter ca. 500 forskellige post-

kort fra perioden frem til 1930. Samlingen, som vises på udstillingen, er delt i to med titlerne : "På rundtur i Randers's gader fra 1900 til 1920" og "De bedste Randers Postkort". Samlingen "De bedste Randers Postkort" har været udstillet flere gange på frimærkeudstillinger rundt om i landet og har fået fine bedømmelser af dommerne.

Kell Pedersen,

Randers Filatelistklub

Randers på mærkerne

af Bruno Nørdam, Randers Filatelistklub

Af en eller anden grund har der aldrig været udgivet et frimærke, der viser byen Randers, som trods alt er landets sjettestørste by og en af de ældste købstæder.

Bynavnet Randers

Der findes fem frimærker med bynavnet "Randers".

des også Jelena Góra i Polen og Tivat i Montenegro som venskabsbyer.

Den anden gang Randers blev nævnt på frimærker var i forbindelse med udgivelse nr. IV i serien om danske boliger i 2005. Frimærket gengiver et hus fra Provstegade 6 i Randers, som nu befinder sig i Den Gamle By i Aarhus. Huset er et bindingsværkshus fra

Norsk frimærke med "Randers" - Bygning fra Randers - Landkort med Randers

Første gang Randers optræder er på et norsk frimærke, der blev udgivet i en fællesnordisk udgave om venskabsbyer i 1986. På mærket ses bynavnene Ålesund (Norge), Akureyri (Island), Lahti (Finland), Randers (Danmark) og Vesterås (Sverige). Foreningen NORDEN fik i 1920'erme ideen om venskabsbyer. Formålet er at fremme kendskabet til de andre landes samfundsforhold og kultur. Det kan bl.a. ske ved besøg hos hinanden og ved fælles arrangementer. Thisted og Uddavalla i Sverige indgik et samarbejde i 1939. Efter 2. verdenskrig opstod der mange venskabsforbindelser mellem kommunerne i Norden. 1.000 kommuner er i dag en del af venskabssamarbejdet. I dag er byer uden for Norden også med. Randers har sålede

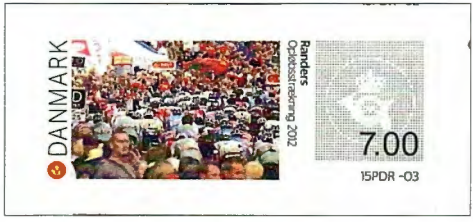
ca. 1650, som formentlig fungerede som købmandsgård. Huset blev i 1947 genopført i Den Gamle By. Det fungerer i dag som et garveri.

Den tredje gang var frimærket med gengivelsen af det ældste trykte Danmarkskort fra 1570, der blev udgivet i 2009. Byen kaldtes her for Randers huis.

Randers nævnt som en del af en etape

Fjerde gang var på anledningsarket med cykelløbet Post Danmark Rundt 2010. Randers er nævnt som en del af etapen "Holstebro Vildbjerg Randers Hadsten Vejle Nyborg Odense Middelfart Høng Rudersdal".

Cykelopløb i Randers

Femte gang var igen et anledningsark med cykelløbet Post Danmark Rundt, denne gang i 2015. Her vistes højdepunkter fra tidligere løb. Fra Randers var det opløbet fra 2012, der foregik på Parkboulevarden.

Randrusianere på frimærker

Svensk frimærke med Henrik Pontoppidan og Karl Gjellerup

Vi skal til Sverige for at finde et frimærke med et portræt af forfatteren og nobelpristageren Henrik Pontoppidan (1857-1943), der fra 1863 havde sin opvækst i Randers. Henrik Pontoppidan fik nobelprisen for sin "autentiske beskrivelse af Dagligliv i Danmark". Hans hovedværker er de tre romaner "Det forjættede Land", "Lykke-Per" og "De dødes Rige". Han mestrede også novellens formsprog, som det bl.a. ses af samlingerne "Fra Hytterne" og "Skyer". I "Lykke-Per" og erindringsbøgerne er der mange beskrivelser fra Randers. Bille August har fået til opgave at lave en miniserie om "Lykke-Per". Henrik Pontoppidan blev udnævnt til byens æresborger 10 år før sin død. Han måtte dele nobelprisen med Karl Gjellerup. Foran Helligåndshuset er der en buste af ham, lavet af Curt Hansen. Der findes også en buste af ham i Randers Statsskoles kolonnade.

Jens Otto Krag

Jens Otto Krag blev født i Randers i 1914. Uden for hans fødested Stemannsgade 11 er der placeret en buste med ham, lavet af Knud Nellemose. Pladsen uden for fødestedet er

opkaldt efter ham. Krag var en af hovedkræfterne bag Socialdemokraternes visioner om velfærdssamfundets udvikling efter 2. verdenskrig, som han beskrev i "Fremtidens Danmark". Krag, der var uddannet cand. polit., blev statsminister efter Viggo Kampmann i 1962 og beholdt denne post indtil 1968. Efter valget i 1971 blev han igen statsminister og førte an i afstemningen om EF (i dag EU) medlemskabet den 2. oktober 1972. Det blev et stort ja. Krag overraskede alle ved at træde tilbage som statsminister dagen efter, hvor han overlod posten til Anker Jørgensen. Krag døde i sit sommerhus i Skiveren i 1978. Undervejs til Vestre Kirkegaard i København, hvor han er begravet, kørte rustvognen gennem Randers og gjorde holdt på Rådhustorvet, hvor randrusianerne kunne sige farvel til ham. Frimærket med Krag er en del af serie 4 om 1900-tallet.

De to sten med Orchkon-indskrifterne

Professor og sprogforsker Vilhelm Thomsen (1842-1927) havde sin opvækst i Randers. Han er især kendt for sine studier og arbejder, hvor han påviste tidlige kontakter mellem de germanske sprog og de østersøfinske sprog. Han beherskede flere sprog (døde som levende), og det blev sagt om ham, at han kunne tie på 30 sprog. De to frimærker viser de to stenmonumenter fra Mongoliet med Orchkon-indskrifterne. I 1893 lykkedes det Vilhelm Thomsen at tyde de tyrkisksprogede indskrifter og dermed nøglen til det ældste tyrkiske skriftsprog. Den tyrkiske del af Cypern fejrede 100 året for Vilhelm Thomsens epokegørende opdagelse ved at udsende de to frimærker.

Vilhelm Thomsen blev udnævnt som æresborger i Randers og fik opkaldt en plads efter sig. I 1912 blev han den første borgerlige elefantridder. Der findes også en buste af ham i Randers Statsskoles kolonnade.

Alle de tre nævnte randrusianere blev studenter fra Randers Statsskole.

Randrusianske frimærketegnere

Danmarks to første frimærker

Tegneren og gravøren til Danmarks to første frimærker Martinus William Ferslew havde sin opvækst i Randers. Han kom til byen som 9-årig i 1810, da hans far blev ansat som amtvejpikør. Titlen dækker over en funktionær ved vejvæsenet, der inspicerer arbejderne. I skolen viste Martinus store evner i tegning. Han ville gerne gå kunstnervejen, men på grund af økonomien kunne dette ikke lade sig gøre. I stedet blev det bestemt, at han

skulle gå i lære som gravør. I begyndelsen af 1818 rejste han til København for at komme i gravørlære. Uddannelsen blev afsluttet i 1822, hvorefter han rejste til Aalborg som svend, hvor han arbejdede indtil 1827. Nu vendte han tilbage til København. I 1839 blev han udnævnt som kongelig hofgravør. Hans indsats i forbindelse med indførelsen af frimærker i Danmark kan ikke påskønnes nok. Han designede og graverede de to første danske frimærker, leverede frimærkepapir med vandmærker og trykte bundtrykket (burleage). Mærkerne er hver for sig små kunstværker, hvor der er lagt stor vægt på at signalere, at det drejer sig om værdipapirer og hvor sikkerheden er i top. Desværre var Ferslews helbred dårligt og han døde allerede i 1852.

M. W. Ferslew

Det første bølgelinjefrimærke

Han blev mindet på et frimærke i 150-året for Danmarks første frimærke i 2001.

Julius Møller Therchilsen blev født den 21. juli 1873 i Randers som søn af bogbindermester Niels Marius Therchilsen og hustru Thora Therchilsen, født Møller. Hans fødested var Nørregade 8, et hus som nu er revet ned. Han blev i 1890 tilmeldt Akademiet for Skønne Kunster på arkitekturlinjen, hvorfra han tog sin eksamen i 1897-1898, hvorefter han nedsatte sig som arkitekt i København.

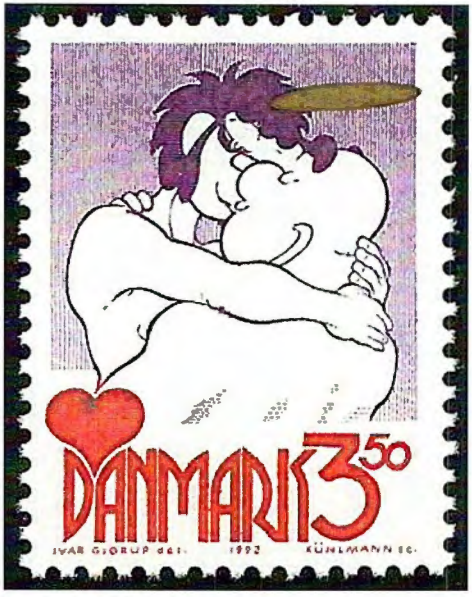
Inden for frimærkeverdenen er han kendt som ophavsmand til bølgelinjefrimærket. I 1902 udskrev Generaldirektoratet for Postvæsenet en konkurrence om et nyt frimærke, hvor "Tegningen ikke er alt for indviklet, da den fornødne Tydelighed i de trykte Mærker ellers ikke vil kunne opnås". Til selve motivet var der ingen krav. Julius Therkildsen vandt førstepræmien med sit bølgelinjefrimærke. Hans udkast blev først til et frimærke i 1905. Frimærket viser Danmark som et kongedømme med kronen, de to løver og ni hjerter fra Danmarks Rigsvåben. De tre bølgelinjer symboliserer de tre vandveje Lillebælt, Storebælt og Øresund. Landenavnet og værdien står meget klart, så det må siges at leve op til betingelserne for konkurrencen. Frimærket er Danmarks ældste og verdens tredjeældste frimærketype, kun overgået af det norske posthornfrimærke fra 1872 og Sudans kamelfrimærke fra 1898. Julius Therkilsen døde i 1954.

Revykunstnere

Bladtegneren og kunstmaleren Rasmus Sand Høyer blev født i Randers i 1960 og voksede op i villaen Hadsundvej 72. Allerede som 10-årig debuterede han i Randers Amtsavis med en stribe fugletegninger. Siden 1985 har

han været ansat som satiretegner på Jyllands-Posten. Postvæsenet fik også øje for hans tegnetalent og bad ham om at lave fire frimærker med danske revykunstnere. Det blev til fine portrætter af Kjeld Pedersen, Dirch Passer, Osvald Helmuth, Preben Kaas, Jørgen Ryg og Liva Weel. Osvald Helmuth havde sin debut på Randers Theater i 1913.

Tegning af Ivar Gjørup

Ivar Gjørup, der er født i 1945, havde sin opvækst i Randers med studentereksamen fra Randers Statsskole i 1964. Han tog i 1977 en cand. mag. uddannelse i klassisk filologi fra Aarhus Universitet. Han er mest kendt for tegneserien Egoland, som først kunne ses i Dagbladet Information og derefter i Politiken fra 1986 indtil 2009. I 2016 udsendte han en lærd bog om filosoffen Platon med titlen "Platons gåde". Han tegnede frimærket i en serie om danske tegneserie-figurer med emnet kærlighed. Titlen på frimærket er "Knus".

Randers som industriby

Randers er en gammel industriby med store virksomheder som togfabrikken "Scandia", mejetærskerproducenten "Dronningborg Maskinfabrik", traktorkabinevirksomheden "Sekura" og maskinfabrikken "Strømmen".

IC 3 tog

På Scandia byggedes i årene 1989-1998 i alt 153 IC 3 tog. Niels Tougaard Nielsen var leder af arbejdsgruppen, der skulle udvikle den nye moderne togtype. Det var bl.a. hans ide at toget skulle styres af mikro-computere. Det må siges, at togtypen er holdbar, da det stadig kører mere end 25 år efter at de første tog blev indsat i 1990. På et frimærke fra 1991 ses et IC3 tog.

Tæt på Randers

St. St. Blicher

Vi har dog fået frimærker med personer og steder, der har en tilknytning til Randers.

Digteren og præsten Steen Steensen Blicher (1782-1848), gik på Randers Latinskole (Helligåndshuset) fra 1896 til 1899, hvor han tog studentereksamen. Efter endt embedseksamen i København som præst flyttede han til Vestergade 26 i Randers, hvor han fungerede som adjunkt ved latinskolen i årene 1809-1811. Huset, der kan ses på adressen Vestergade 26 hedder "Blichergaarden", men det er ikke den oprindelige bygning. I 1845 blev han præst i Spentrup uden for Randers. Han stiftede i 1827 sit eget tidsskrift Nordlyset sammen med bogtrykker og redaktør af "Randers Avis" J. M. Elmenhoff fra Randers. Det blev i de næste to år til 25 originale noveller, hvoraf kan nævnes "Sildig Opvaagnen", "Ak! hvor forandret!", "Hosekræmmeren" og "Præsten i Vejlbye". Da Blicher blev præst i Spentrup besøgte han ofte "Randers Avis", som han var bidragyder til. Den kakkelovn, som han tørrede sine strømper og støvler ved, står stadig i redaktionen i Nørregade. Foran Helligåndshuset er der en buste af ham og en gade er opkaldt efter ham. Der findes også en buste af ham i Randers Statsskoles kolonnade.

Hvidsten Kro, der ligger mellem Randers og Mariager, er en kongelig privilegeret kro, som stammer fra 1634. Det er især Marius Fiil (1893-1944) og hans kone Gudrun, der har sat deres præg på kroen, han med sin samling af gamle ting og sager fra bøndergårdene og hun med "recepten" og æggekagen. Marius Fiil var leder af Hvidstengruppen under 2. verdenskrig. Gruppen stod for modtagelse og distribution af nedkastede våben fra englænderne. Gruppen blev taget af Gestapo og otte af dens medlemmer blev henrettet den 29. juli 1944. I sommeren 1945 blev de flyttet fra Ryvangen og gravsat 100 meter fra kroen. Der er opsat en mindesten på stedet.

Hvidsten Kro

Gammel Estrup

Herregården Gammel Estrup, der ligger mellem Randers og Grenå, kan føre sin historie tilbage til 1300-tallet. Det nuværende udseende er fra renæssancen i starten af 1600-tallet. I næsten 600 år tilhørte slottet Scheel slægten, men den måtte afhænde herregården i 1926. I 1930 blev den selvejende institution Gammel Estrup, Jyllands Herregårdsmuseum oprettet. I dag rummer Gammel Estrup Herre-

gårdsmuseet og Dansk Landbrugsmuseum. Ved at besøge herregården får man et indblik i hvordan herskab og tjenestefolk levede igennem århundreder. På sin højde havde Gammel Estrup efter en familieskrøne så mange jordbesiddelser, at grev Christen Scheel (1623-1688) kunne ride fra Grenå til Viborg på egne jorder. Han fik tilnavnet "den rige".

Afslutning

Vi mangler dog stadig et frimærke med et Randers motiv. Muligheden blev forpasset ved byens 700 års jubilæum i 2002, selv om der blev gjort et stort stykke arbejde for at formå postvæsenet til at udgive et Randers frimærke. Det officielle svar var, at 700 år ikke var et rundt jubilæum. En lokal kunstner Aage Arbjerg tegnede et udkast til et jubilæumsmærke.

Frimærkeudkast af Aage Arbjerg

NY HJEMMESIDE

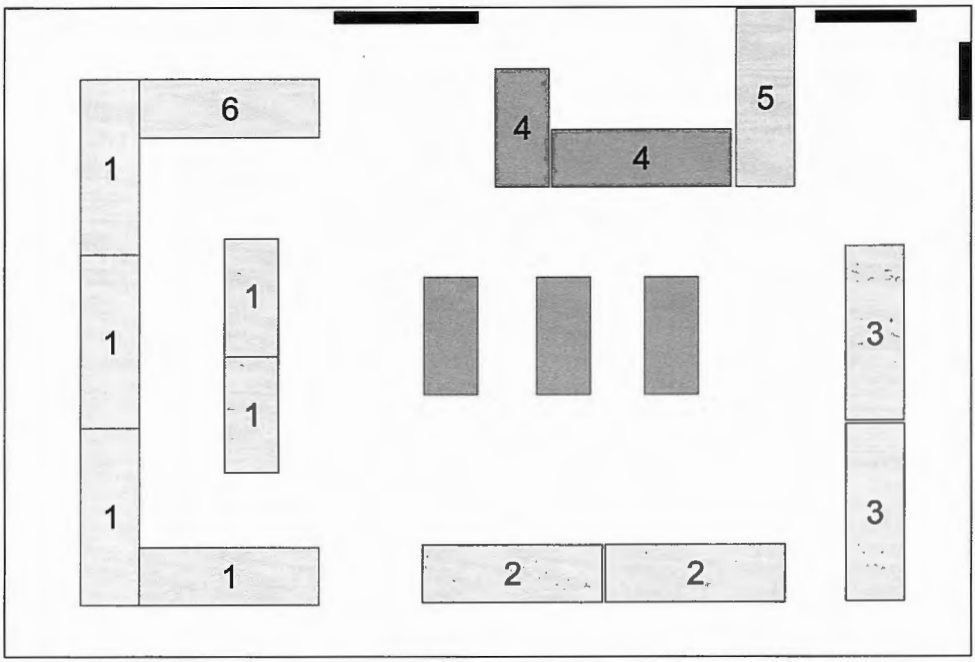

JK-FRIM.DK

Vi sælger enkeltmnkeltmærker, samlinger, partier kilovarer, breve, postkort og meget mere

Er der særlige ønsker, er du velkommen til at kontakte os på tlf. 21 86 54 64 eller på mail: kontakt@jk-frim.dk

UDSTILLINGSPLAN

Handlere og aktiviteter

1. Bjørn Nørskou
2. LENI Frimærker
3. Det Gamle Postkontor
4. Randers Filatelistklub
5. Tombola
6. Vurderingsbord

Børneland

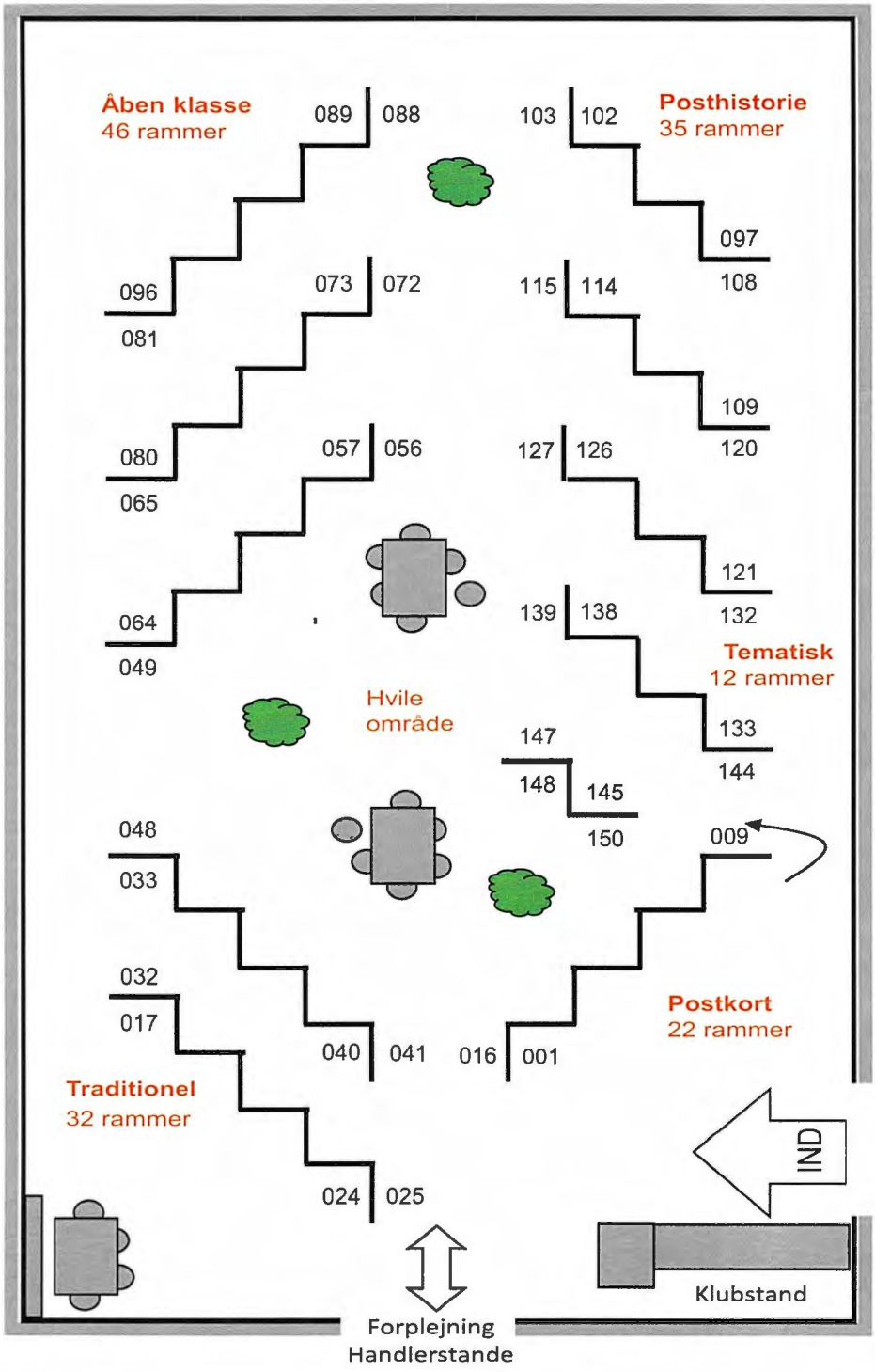
Tegn dit eget frimærke
"Dekorer" CD-æsker med frimærker
Løs en SUDOKU med frimærker
"Ta' selv bord" med tusindvis af spændende frimærker!

Samlinger

001-016	Inviteret
017-048	Traditionel klasse
049-096	Åben klasse
097-131	Posthistorisk klasse
133-144	Tematisk klasse
145-150	Postkort klasse

Hovedsponsorer

VELUX FONDEN
Hotel Randers
Slotskroen i Randers
Dansk Filatelistisk Forbund
Hvid Grafisk

Åben klasse
46 rammer
089
088
096
073
072
081
080
057
056
065
064
049
Hvile
område
103
102
Posthistorie
35 rammer
097
115
114
108
109
127
126
120
121
139
138
132
Tematisk
12 rammer
133
147
144
148
145
150
009
048
033
032
017
040
041
016
001
Postkort
22 rammer
Traditionel
32 rammer
024
025
IND
Klubstand
Forplejning
Handlerstande

UDSTILLEROVERSIGT

001-016	Kell Pedersen	Se postkortklasse
Traditionel klasse		
017-024	Kurt Rasmussen	Kejserriget Østrig 1804-1918
025-028	Steen Per Byrgesen	Parstykker fra Union of South Africa 1910-1961
029-032	Søren Chr. Jensen	Kreta
033-036	Kim Krüger Nielsen	Færø-provisorierne fra 1940-41
037-040	Henning Rasmussen	Christian X 1913- 1928
041-045	Kaj Jensen	Norge 1855-1893
046-047	Søren Chr. Jensen	Dronning Margrethe II
048	Bruno Nørdam	De kongelige på frimærkeudkast
Åben klasse		
049-051	Kell Pedersen	Cykelsport Danmark
052-056	Henning G. Jensen	Børn i fortid og nutid
057-058	Leif Grundtvig	En sørgelig samling
059-060	Hugo Bach Nielsen	Jagt
061-064	Hans-Henrik Sørensen	Grønland set gennem frimærkerne.
065-067	Leif Grundtvig	Motorsport
068-072	Søren Chr. Jensen	Filatelistisk rejse gennem Kina
073-074	Hugo Bach Nielsen	Nr. Nebel – Tarm Jernbane
075-080	Freddy Pedersen	"Aqua Vitae" – Livets vand
081-084	Svend Jørn Dam	Historie omkring 4 konger og 1 dronning
085-087	Henning Rasmussen	Frankeringsmærker
088	Søren Chr. Jensen	Danmarks 100 første frimærker
089-093	Hans-Henrik Sørensen	Vikingetiden
094-095	Ole Jacobsen	Lichtenstein Post 1970-1990
096	Søren Chr. Jensen	Verdens mærkelige mærker

Posthistorisk klasse

097-103	Otto Kjærsgård	Hedens postkontor – med underlagte
104-108	Kaj Jensen	Postekspeditioner på skib i Sogn og Fjordane
109-113	Ole Bech	1 øre våben 1902 anvendelse og portotakster
114	Kaj Jensen	Randers-Ryomgaard Jernbane
115-118	Jørgen Brandt	Våbentype helsager
119-120	Steen Mielec	Holsteinsborg (Grønland) post-historie fra 1914 frem til 1979
121-126	Günter Spielberg	DDR- Møntreform med forbunds-republikken Tyskland (1989-92)
127-131	Palle Offersen	Karavel bogtype – anvendelse og portosatser 1927-1933

Tematisk klasse

133-137	Peter Bøgeskov Andersen	In the Wake of James Cook 1728-1779
138-142	Henning G. Jensen	Broen en nødvendig del af menneskers samfærdsel
143-144	Kell Petersen	Postkort til "Bananen"

Postkortklasse

001-016	Kell Pedersen	På rundtur i Randers 1900-1920
145-147	Ole Jacobsen	Arnhem 1900-1920
148-150	Palle Offersen	Ned ad Odense Å

Jury

Lars Peter Svendsen, Juryformand

Jørgen Jørgensen, Jurymedlem

DAGSPROGRAM

RAFI 100

Lørdag d. 11 november 2017 | 10:00 - 16:00

10:00 | Officiel åbning ved Borgmester Claus Omann Jensen

10:30 | Åbningsreception med musik af Randers Accordion Club

11:00 | Ole Laasby tegneren af Randers Julemærkerne kommer forbi

12:00 | Gratis vurdering af frimærker, mønter, postkort etc.
(slutter kl 15:00)

16:00 | Vi ses i morgen

19:00 | Palmeres på Slotskroen Slotsgade 4, 8900 Randers

Søndag d. 12 november 2017 | 10:00 - 16:00

10:00 | Dørene åbnes

10-12 | Mulighed for at tale med dommerne

12:00 | Gratis vurdering af frimærker, mønter, postkort etc.
(slutter kl 15:00)

15:00 | Overrækkelse af diplomer og præmier

16:00 | Udstillingen slutter

VisitRanders.com

Rådhustorvet 4 · DK-8900 Randers C · +45 8642 4477
randers@visitranders.com · **visitranders.com**

TOURIST